

1961

8.

MARIJINA POSTNA ZNAMKA

10 Leto 10
MISLI

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
66 Gordon St.,
Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

KOLENDAR

September — Kimavec

- 1 P Egidij
- 2 S Štefan, kralj
- ★ 3 N 15. pobinkoština
- 4 P Roza Vit., Ida
- 5 T Lavrencij Just.
- 6 S Caharija
- 7 Č Regina
- 8 P Rojstvo Marijino
- 9 S Peter Klaver
- ★ 10 N 16. pobinkoština
- 11 P Suzana, Veselko
- 12 T Ime Marijino
- 13 S Notburga
- 14 Č Povišanje Križa
- 15 P Žalostna M.B.
- 16 S Ljudmila, Ciprij.
- ★ 17 N 17. pobinkoština
- 18 P Irena
- 20 S. Evastahij
- 20 S Svastahij
- 21 Č Matej, apostol
- 22 P Mavricij
- 23 S Tekla, Lin
- ★ 24 N 18. pobinkoština
- 25 P Kamil
- 26 T Justina
- 27 S Kozma, Damijan
- 28 Č Venceslav
- 29 P Mihael nadangel
- 30 S Jeronim, cerkv. uč.

ČE SE PRESELITE, sporočite:

Prejšnji naslov

Sedanji naslov

Ime in priimek

UREDNIK SPREJEMA
PRISPEVKE ZA
SEPTEMBERSKO ŠTEVILKO
DO 5. SEPTEMBRA 1961.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.

Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

LJUBLJANSKI TRIPTIH — £ 1-0-0.

To izredno povest imamo spet v zalogi. Priporočamo.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.
Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporočeno.

IZPODKOPANA CESTA, gorenjska povest Janeza Jalna iz časov, ko je železnica zapela pogrebno pesem "parizarjem" na cestah med Trstom in Dunajem. — 10 šil.

SLOVEN IZ PETOVIJE, zgodovinska povest Stanke Cajnkarija iz časov sv. Metoda. — 10 šil.

SOCIALNA EKONOMIJA, zadnje sijajno delo umrlega dr. Ahčina. Dobili smo novo zalogo in knjigo najtopleje priporočamo. £ 1-10-0.

ČLOVEK NA OBEH STRANEH STENE. Moderen roman, spisal Zorko Šimčič, izdala Kulturna akcija. — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja II. zvezek. Roman "Iz modernega sveta" in več drugih novel — £ 1-0-0.

IZBRANI SPISI pisatelja Finžgarja I. zvezek: Dekla Ančka, Divji lovec itd. Vežana £ 1-0-0.

NA BOŽJI DLANI — £ 1-0-0.

Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov nemškega navala. Velezanimivo!

DNEVI SMRTNIKOV. — Izbrane novele, izdala Sl. Kult. Akcija v Argentini £ 1-0-0

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo oltarno čast je popisano v tej knjigi.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Jakliča. £ 1-0-0.

ZBRANI SPISI pisatelja Ksaverja Meška. Najnovejšje izdanje. PET zvezkov po £ 1-0-0.

DANTE: P E K E L. Izdala Slov. Kulturna Akcija v prevodu dr. Tineta Debeljaka. £ 1-0-0.

LETO X.

AVGUST, 1961

ŠTEV. 8

POMOŽNI ŠKOF FOX V MELBOURNE IZJAVLJA

Država Victoria je imela sredi julija parlamentarne volitve. V nedeljo poprej je melbournski pomožni škof A.F. Fox o priliki blagoslovitve nove cerkve v župniji Pascoe Vale podal naslednjo izjavo:

NI POTREBNO, DA VAS SPOMNIM: sredi volilnega boja smo. Toda zgodilo se je, da so mene osebno kritizirali nekateri volilci, ki podpirajo A.L.P. delavsko politično stranko. Zato mislim, da imam pravico do pojasnila in da smem očitke zavriniti. Prejšanje tri nedelje sem bil zapovrstjo na birmah, zato doslej nisem imel prilike, da odgovorim.

Kar sem kdaj rekel o volitvah, je veljalo tistim, ki zagovarjajo skupne kandidatne liste s komunisti (Unity Tickets), da po tej poti zagotovijo uspeh sebi in komunistom pri volitvah v strokovnih unijah in drugih volitvah. Nekateri katoličani, poleg nekatoličanov, me obtožujejo, da se vtikam v politiko, če kaj rečem zoper tako ravnanje. Če hočejo biti dosledni in logični, morajo prav tako obtožiti papeža Janeza XXIII., ki je leta 1959 izdal odločbo, da katoličani ne smejo voliti kandidatov tistih strank, ki se družijo s komunisti in jih s svojim početjem podpirajo. Ne smejo voliti takih kandidatov, čeprav so iz vrst katoličanov.

Zato je zares čudno, da ne rečem kaj več, ko se spričo tega papeževga odloka najde katoličan, ki piše pisma posvetnim publikacijam in v njih zagovarja znane "Unity Tickets". Pač je menda že vendar vsak katoličan slišal o izjavah papeža Pija XI., da je komunizem v svojem bistvu pogrešen in

da nihče, ki želi ohraniti krščansko civilizacijo, ne sme podpirati komunizma, pa naj bi bilo v tem ali onem smislu. Ponovimo papeževe besede:

"Tisti, ki se dajo zapeljati, da kakorkoli pomagajo komunizmu do zmage v lastni domovini, bodo sami postali prve žrtve svoje zmote."

S temi papeževimi besedami v mislih, si drznem svariti našo politično stranko A.L.P. Zato rečem: Ako bodo člani te stranke pomagali komunistom do odločilnih odborniških mest v strokovnih unijah, si stranka sama koplje grob. Komunisti imajo pred seboj ta končni cilj, da čimprej uničijo stranko A.L.P. Ta stranka je bila nekoč sijajna politična stranka, danes pa na žalost ni več. Upajmo, da se bo rehabilitirala in bo nekoč spet to, kar je bila.

Boj zoper komunizem ni politika. Res je pa, da se v ta boj utegne vplesti politično vprašanje in to bolj ali manj slučajno. Če se kakšna politična stranka spušča v sodelovanje s komunisti, je zgolj njena krivda, da postane boj zoper komunizem "politična zadeva".

Veriga, Veriga!

(Oglas stran 252.)

"RAZ-DRUŽENE" DRŽAVE AMERIKE

PRED STO LETI

TAKO JE PISAL O TEDANJI AMERIKI v Evropo škof Friderik Baraga, ki je osebno doživljal štiriletno klanje med severom in jugom. Z Baragom je bilo tiste čase še prav malo Slovencev v Ameriki in ti so bili po večini duhovniki Baragove škofije.

Stoletnica izbruha ameriške državljanske vojne vzbuja zanimanje vsepovsod. Naše MISLI bi jo morda komaj omenile, ker je pa "naš človek" škof Baraga vedel kaj povedati o njej v svojih pismih v Evropo, se ustavimo pri tej stoletnici vsaj z enim posebnim člankom.

Zakaj je izbruhnilo to medsebojno klanje drugače tako miroljubnih Amerikancev? Dr. Franc Jaklič je zapisal v svoji knjigi o Baragu naslednje kratko pojasnilo:

"V začetku leta 1861 se je vnela 'civilna vojna' med severnimi in južnimi zveznimi državami Severne Amerike. Severne so zahtevale, da tudi južne dajo svojim štirim milijonom zamorskih sužnjevo svobodo, kakor so jim jo po zgledu Anglije one dale. Južne države pa niso hotele, češ da bi brez črnih sužnjevo propadla njihova veleposestva, zlasti še velikanski nasadi bombaža. Ločile so se od severnih držav in ustanovile lastno državno zvezo. Izbruhnili je vojska, ki je divjala in morila štiri leta. Ozemlje, ki ga je škof Baraga duhovno oskrboval, vojske sprva ni dosti čutilo".

To ozemlje je bilo na skrajnem severu tik ob Kanači, boji so se vršili daleč na jugu, v vojsko so odhajali sprva samo prostovoljci, za kar Indijanci sploh niso prišli v poštev. Toda že naslednje leto je v nekem pismu Baraga potarnal:

"Gosebno v letošnjem letu je vsepovsod razširila nepopisna bridkost in pomanjkanje življenjskih potrebščin. Vzrok je strahotna civilna vojna, ki divja v notranjosti Amerike, nekdanj tako srečne in mirne. Tisoče in stotisoče uporabnih mož, ki so služili vskdanji kruh sebi in družinam, vojna trga od staršev, žen in neboljnih otrok. Tisočere družine zapadajo največjemu siromaštvu. Sree boli človeka, ko povsod sliši tarnanje in zdihovanje. Vendar, to le moram priznati, da je v moji škofiji, tako zelo oddaljeni, vsega tega manj videti in čutiti, kot v južnih krajih, kjer dejanski divja ta vsega obžalovanja vredna vojna".

Pa je šlo iz leta v leto še na slabše. Zavoljo

mnogih ki so v bojih padli, in zavoljo naveličanosti prebivalstva je začelo zmanjkovati prostovoljcev. Vlada je razpisovala lepe nagrade, lokalne oblasti so dodajale še svoje (glej sliko plakata!), vojakov pa le ni bilo. Kljub silnim težavam washingtonska vlada s predsednikom Lincolnom na čelu ni hotela nič slišati o kakih mirovnihi pogajanjih, ker se je le preveč živo zavedala, da se bori za pravično stvar. Morala se je zateči k skrajnemu sredstvu — **uzakonila je obvezni nabor**, za Ameriko nekaj po vsem novega. Dr. Jaklič piše:

"Sto in sto tisoči vojaštva so si stali nasproti. Nešteto jih je obležalo na bojiščih. Milijarde je stalo to prelihanje krvi. Baragova odročna škofija zaenkrat ni izgubila mnogo moštva, ker so bili Indijanci prosti vojaščine, rudarjev pa vlada tudi ni dosti klicala pod orožje. Vendar jih je nekaj šlo na vojsko in nekateri so se vrnili kot vojni pohabljeneci. Po gozdovih so se potikale trume vojaških beguncev in takih, ki so se hoteli izogniti vojaščini z begom v Kanado."

Kako je to stanje občutil Baraga sam, pove njegovo pismo iz leta 1863:

"Čeprav so trenutno časi za za naše Združene

RALLY ROUND

THE FLAG BOYS!

100 MEN WANTED!!

For the 23d Mich. Infantry.

Enlist before April 1st, secure the Government Bounty of \$300 00.

AND "KEEP OUT OF THE DRAFT!"

Government Bounty, \$300; State Bounty, \$100; Town Bounty, \$100.

Apply to W. SICKELS, St. Johns or
O. L. SPAULDING,
Lieut. Col., 23d Mich. Infantry, Cassan
March 1864.

POSTER: RALLY ROUND THE FLAG.

Države, bolje rečeno: za naše RAZ-družene Države, nad vse razburkani, vendar naše misijonsko delo gre naprej mirno po stari navadi... Vojna, ki divja in uničuje v naši nekdanji tako srečni deželi, ruši tudi po vinogradu Gospodovem, posebno v krajih, kjer se vrše boji. Škofje in duhovniki doživljajo preganjanje in izganjanje, cerkve, šole in župnišča požira ogenj, očetje družin padajo po ti-sočih... In strašna draginja je nastala. Za kar si poprej plačal dolar, stane zdaj dva do tri. Toda kdo ve, kaj še pride, saj ni nobenih izgledov, da bi se ta strahotno uničujoča civilna vojna kmalu zaključila. Naj se nas usmili "Knez miru" in nam nakloni mir!"

Podobno se glasi njegovo pismo tudi v letu 1864, le da zdaj nič več ne izvzema svoje škofije, kakor da ne občuti vojne do mozga...

Vendar se je prav v tem letu že videlo, da bodo južne države v doglednem času doživele po-

raz. Civilna vojna se je zaključila z zmago severa v aprilu 1965. Baraga se je oddahnil in poročal v Evropo:

"Odkar sem zadnjič pisal, se je v naši državi veliko spremenilo. Veliki upor južnih držav je končno strt, civilna vojna je minila in prišel je mir, ki smo tako hrepeneli po njem v zadnjih štirih letih. Seveda pa posledice strašne vojne tlačijo vso deželo, nekoč tako srečno. Vse je strahotno drago, davki dušijo vse, ker je država obdavčila, kar se le obdavčiti da. Državni dolg Amerike je narasel na 3,000 milijonov dolarjev."

Kmalu bo torej minilo sto let, odkar je ameriška civilna vojna šla v zgodovino. In vendar še danes ni rešeno vprašanje črncev v Združenih Državah. Na jugu, ki je civilno vojno izgubil, črnici še vedno niso enakopravni v vseh ozirih. Kako je že zapisal naš Prešeren?

"Kako strašna človeška je slepota!"

EMIGRANTI IN POLICIJA

Milivoj Lajovic

Priznanje g. Lajovicu za to poročilo, posebno priznanje za to, da vzdržuje, in to kar na lastno pobudo, stike med nami Slovenci in avstralsko organizacijo THE GOOD NEIGHBOUR COUNCIL v Sydneyu. Hvala, g. Lajovic, nadaljujte to dobro delo in se še oglasite v MISLIH s svojimi poročili! — Ur.

THE GOOD NEIGHBOUR COUNCIL v Sydneyu je pred dnevi sklical izredno sejo vseh članov, zastopnikov narodnostnih skupin, ki sestavljajo odbor te organizacije.

Na sestanku smo razpravljali o vprašanju: Kako naj bi The G.N.C. pomagal nezaposlenim v naših dneh gospodarske krize, posebej pa, kako bi se preprečilo, da policija ne bi spravljala v zapore brezposelne emigrante samo zato, ker jih najde prenočevati po parkih ali na drugih javnih krajih. Takih primerov je bilo že precej. Siromaki niso imeli sredstev za preskrbo primerne prenočišča, s svojo slabo angleščino se niso znali zagovarjati — v zapor z njimi!

Tajnica ga. Watts je povedala, da je imela o tej nesrečni zadevi daljši razgovor s policijskim komisarjem g. Delaneyjem ter ga naprosila, naj bi izdal okrožnico vsem policijskim uradam in jim razložil težki položaj emigrantov v teh časih brezposelnosti. Policijski uradi naj bi v takih primerih, preden koga zapro, telefonirali na G.N.C. ali osebno na številko tajnice ge. Watts, da ta organizacija poseže vmes in emigrantu pomaga.

Komisar Delaney je to res napravil in celo poslal policijskega superintendenta g. Jardina na zgoraj omenjeni sestanek G.N.C. Nastalo je seveda vprašanje: Kako pa izvesti tisto pomoč, ki jo je ga. Watts obljubila?

Razprava na sestanku je tekla o raznih predlogih, ki so jih navzočni dali. Šlo je v glavnem za jezikovno vprašanje — potrebo tolmačev med prizadetimi emigrantom in policijo. Končno je bil sprejet sklep, da bo Good Neighbour Council dal policiji, njen glavni urad pa s pomočjo krajevnim policijskim postajam, telefonske številke vseh tistih ljudi raznih narodnosti, ki bili v primeru potrebe voljni iti na policijo in tolmačiti. Če emigrant ni zakrivil kaj drugega, ga bo policija kaj rada prepustila skrbi tolmača, ta bo pa s pomočjo GNC poskrbel za začasno bivanje in prehrano brezposelnika.

Navzočni g. Jardine — superintendent policije — je izrazil željo, da bi vsa narodnostna glasila o tem sklepu poročala in pozvala ljudi svoje narodnosti, naj se javijo za tolmačenje ter dajo telefonske številke. Napram novim emigrantom naj pa poudarijo, da avstralska policija ni bila ustanovljena, da bi ljudi preganjala, ampak da bi jim pomagala. Pregarja le tedaj, če je sum krivde utemeljen, sicer je pa policijski stražnik tvoj prijatelj, ne sovražnik. Zato naj se novodošli z vsem zaupanjem obračajo na policijske urade, kadarkoli zaidejo v kakšno stisko. Našli bodo razumevanje in pomoč.

Koncert Slovenske gimnazije

Mešani zbor poje

“Velika dvorana Koncertnega doma v Celovcu je bila premajhna, da bi sprejela vse, ki so prišli minulo nedeljo (4. junija 1961) na koncert državne realne gimnazije in gimnazije za Slovence v Celovcu. Bila je to že četrta zaključna prireditev tega učnega zavoda, ki ima sedaj šest letnikov s skupno 230 učenci. Prišli so starši in sorodniki učencev, pa tudi prijatelji šole iz vseh naših dolin, da vidijo, kako naša mladina raste in napreduje v modrosti in vednosti”.

Gornje besede in sliko smo povzeli po poročilu celovškega slovenskega lista “Naš Tednik — Kronika”.

Ko se tudi Slovenci v Avstraliji veselimo in navdušujemo ob lepih uspehih zatiranih rojakov na Koroškem, ne bo odveč če opozorimo drug drugega na neko **važno zadevo**.

JUŽNO TIROLSKO, ki je pripadla Italiji po prvi svetovni vojni, si je šel ogledat koroški Slovenec Janko Tolmajer. Ko je toliko vpitja po svetu o neuspešnih pogajanjih zavoljo te deželice med Avstrijo in Italijo, je Janka zanimalo, v koliko se da tirolski primer vzporediti z zatiranjem Slovencev v Korotanu. V svojem poročilu pravi: Vsi napisi povsod v dveh jezikih, nemških in italijanskem ... na trgovinah in javnih poslopijih. Na pošti mi je postregel Italijan v gladki nemščini. Oznanila v

Pred meseci je “SLOVENSKA PRAVDA”, v Londonu, ki izdaja svoje glasilo pod imenom KLIC TRIGLAVA, razpisala denarno zbirko v pomoč koroškemu dijakom. Taka pomoč da je nujno potrebna, zakaj če bi začelo padati število dijaštva zavoljo siromaštva staršev, bi prišel obstanek slovenske gimnazije v resno nevarnost.

Ali bi ne mogli tudi mi v Avstraliji k tej zbirki vsaj nekaj prispevati? Poskusimo, potrudimo se!

Prispevke hvaležno sprejema tudi uprava MISLI, uradna poverjenica za zbiranje darov pa je:

Pavla Miladinovič

12 Oxford Rd.

Ingleburn, N.S.W.

cerkvah v obeh jezikih. Tirolci imajo svoje nemške šole, učijo se pa tudi italijanskega jezika. In vendar so Tirolci zaskrbljeni za bodočnost nemštva v deželi. — Če bi pa nemški Tirolec prišel na obisk v slovenski del Korotana, ugotalja Janko, bi dobil na zunaj vtis, da ni tu nobene narodne manjšine. Imamo občine z 80% do 90% slovenskega prebivalstva, a v uradih si ljudje ne upajo, ker pač ne smejo, spregovoriti besede po domače. Vse je nemško kot v časih najhujšega nacizma...

NAPROŠENI SMO IN OBJAVLJAMO

1. **Minister za delo in socialno pomoč** naroča: Emigrantje, ki nimajo stalnega naslova, naj dajo samo naslov kakega poštnega urada, da jim bo prihajal ček za brezposelno podporo na dotični urad in ga bodo tam dvignili. Seveda morajo dokazati, da jim taka podpora res gre.

Pripomba ur. — Če bi kdo ne znal dovolj angleščine, da poštnemu uradu razloži svojo željo, naj pokaže uradniku tu pripisan angleški tekst:

The Minister for Labour and National Service has announced that migrants without any settled address can give the address of their local Post Office for cheques sent to them for unemployment benefit. It is important that the Social Service officers are satisfied with the bona fides of each person.

2. **Minister za imigracijo** izjavlja, da nobena obubožana imigrantska družina, ki je prišla v Avstralijo na povabilo avstralske vlade, ne sme biti pozabljena. Take družine naj se obrnejo na Commonwealth Migration Office (v Sydneyu je naslov 18 York St.), ki bo zadevo preiskal in družino poslal stanovat v kak hostel ali emigrantsko taborišče.

3. **Samski mladi moški**, ki so prišli v Avstralijo pod sponzorstvom vlade po 1. juliju 1960, se enako

lahko zglasijo pri zgoraj omenjenem uradu in bodo dobili zatočišče (če namreč nimajo kam iti) v taborišču Bonegilla pri Albury.

Pripomba ur. — Težko se bo kdo naših odločil za ta korak. Vendar je bolje, kot postopati po mestu in spati po parkih. Kolikor vemo, je malo takih med našimi. Če pa je kdo, naj se ne boji Bonegille! Od tam nam pišejo naši, da ni tako slabo, brezplačna streha in hrana, čeprav največ krompirja... pa blizu enega funta tedenske podpore v denarju. Dolgčas pa čedno preganjajo z različnimi družabnimi prireditvami in berilom — vsaj nekaj so ga jim že preskrbele MISLI, pa še ga bodo, če Bog da. Koliko vemo, je tam trenutno blizu 60 naših.

4. **Kat. Imigr. Urad** (Cusa House, Sydney) sporoča, da od 1. junija letos USEP (United States Escapee Program) ne plačuje več beguncem potovanja iz Evrope v Avstralijo. Torej ne velja več, kot je veljalo doslej: Ako si begunec in imaš politični azil, prideš v Avstralijo zastoj. Sedaj mora sponzor poskrbeti tudi za plačilo prevoza. Dobi se pa **posojilo** pri Katoliškem Imigracijskem uradu, ki se pozneje odplačuje v mesečnih obrokih, kakor se kdo dogovori. Sponzor mora pa položiti "depozit" v znesku vsaj 50 funtov, ki naj mu jih njegov človek pozneje povrne, če se tako dogovorita.

B O G V E

Pavla Miladinovič

Ko morda bo nekoč stekleno mesto
tam, kjer slutim, da bom prst pod cesto,
v koralnem sloju raziskana ruša —

ko morda bo na luninem planetu
zemljin soj spočel navdih v poetu,
ki ga preganjala duha bo suša —

ko več ne bo v zasmeh ponižnih vztrajnost,
(saj ujedla se bo že nasilja skrajnost) —
Bog ve, če še trpela mi bo duša — ?

Pokojna Ljubica Parma

Božji tipka

★ ZOPET JE ZAPEL MRTVAŠKI ZVON — v Adelaidi in Melbourne. Dne 24. junija je v Adelaidi na Port Roadu taksi podrl **Milko Jovanović** r. Poklar, ki je hodila ob svojem možu. Takoj so jo odpeljali v bolnišnico, kjer pa žal niso mogli rešiti ne nje in ne njenega še nerojenega deteta, ki bi v dveh ali treh mesecih zaživel lastno življenje. Milka je bila rojena dne 1. decembra 1929 v Podgrajah pri Ilirski Bistrici. Pred nekaj leti je dospela v Avstralijo in si z možem Črnogorcem ustvarila domek. Žal je bilo sreče tako hitro konec. Nesreča je pretresla vse naše adelajdske rojake. Maša zadušnica je bila opravljena dne 17. junija v Hindmarshu, nato pa so položili Milkine zemske ostanke k počitku na pokopališče v Goodwoodu. — Milka zapušča poleg moža še starše, štiri sestre in dva brata, od katerih je Alojz v Adelaidi. Vsem žalujočim naše iskreno sožalje.

Že na poti domov z zadnjega obiska Južne Avstralije sem se ustavil na naslovu 8 Moor Street, Fitzroy, kjer je že nekaj mesecev ležala hudo bolna gospa **Ljubica Parma**. Moja slutnja, da bolnice ne bom našel več žive, je bila resnica. Njen mož Angelo mi je že pri vratih povedal, da je Ljubica za vedno zatisnila oči isti dan (24. julija) zjutraj. — Pokojnica je bila rojena Sopič v Varaždinskih toplicah dne 6. januarja 1908. V rojstnem kraju se je poročila z Angelom Parma, sinom znanega slovenskega skladatelja. Angelo pa je bil tudi že takrat znan po domovini kot "čarovnik" in ima danes za sabo nad 6000 predstav, pri katerih mu je do zadnjega pomagala tudi Ljubica. Še pred nekaj meseci je bila z njim na odru, ko nam je kazal svoje zanimive čarovnije na prosvetnem večeru po slovenski maši v mestu. Zadnja tri leta pred odhodom iz domovine sta živela v Koprju. V Avstralijo sta dospela z možem dne 1. maja 1959 na ladji "Aurelia" in se ustavila pri družini pokojničine sestre Vere por. Marinović. — Gospa Parma je bila lepo pripravljena na smrt: že pred tedni, ko so ji zdravniki napovedali skorajšnji konec, sem ji podelil poslednje zakramente. Mnogo je trpela, naj ji bo zdaj Bog za vse bogati Plačnik! — Pogrebno ma-

šo za pokojnico smo imeli v četrtek 27. julija v cerkvi sv. Mihaela, North Melbourne. Nato pa smo jo spremili na keilorsko pokopališče med slovenske grobove k zadnjemu počitku. — Iskreno sožalje žalujočemu možu in sestri ter njeni družini.

★ Tako sem topot najprej zabeležil žalostne novice. Nič rad jih ne pišem, pa vendar so vselej primešane v mojo tipkarijo. Je pač človeško življenje mešanica veselih in žalostnih dni. Eno in drugo moramo sprejeti iz božje roke — prav vera je najboljša in mnogokrat edina tolažba v času preizkušenj.

★ Slovensko poroko morem v tem času omeniti le eno: dne 29. julija sta si obljubila zakonsko zvestobo Drago ŠVAJGER in Zora ŠTAVDOHAR v Marijini cerkvi v Hawthornu. Ženin je doma iz Ljubljane, nevesta pa je bila rojena v Razdrtem pri Delnicah. Mlademu paru obilo božjega blagoslova!

★ No, pa še krste pogledjmo: Dne 15. julija smo v Hawthornu krstili **MARIJO MARJETO**, prvorojenko Janeza URHA in Martine r. Erpič iz Mitchama. Naslednji dan je prav tam oblila krstna voda prvorojenko Viktorja STRLETA in Kristine r. Novak iz Thornburyja. Klicali jo bodo za **MARGARTO**. Dne 30. julija pa sta se znašla dva bratranca pri krstnem kamnu v Ascot Vale: **DANILO** je ime sinčku Marjana VIHTELIČA in Amalije r. Hrvatini, **IVANA** pa sta dobila Franc VADNJAL in Draga r. Hrvatini. Naše želje vsem družinam, da bi jim bili malčki v veselje in srečo!

★ Ob priliki krstov v Ascot Vale sem prinesel s seboj h Hrvatinovim tudi **zastavo bivših podgrajskih faranov**, o kateri sem že enkrat pisal. Ravno za konec julija so mi jo izgotovile sestre v Abbotsfordu in je res krasno ročno delo. Sliko podgrajske karmelske Matere božje za zastavo je iz-

delal naš slikar France Benko. Okrog te zastave se bodo za naše vsakoletno romanje zbrali Podgrajci in s tem pokazali, da tudi v tujini niso pozabili Boga in Marije. Kakšno zadoščenje bo domačim slika svojcev dragih v daljni Avstraliji, zbranih okrog lastnega prapora z domačo Marijino podobo! Za svoj prapor so nabrali Podgrajci sami in če sem prav razumel, je glavno delo ležalo na ge. Amaliji Maljevac. Doslej so darovali sledeči: Po eno funto Franc Štemberger, Mario Poklar, Franc Prosen, Slavko Rutar, Ivan Rutar, Anton in Marija Brne, Franc in Draga Vadnjal, Emil in Vida Vadnjal, Ivan in Amalija Maljevac, Maks in Marija Štavar, Franc in Albina Paksetič, Mario in Marija Štavar, Franc in Albina Jaksetič, Mario in Emilija Jaksetič, Alojz in Marija Valenčič, Emilija Kregar. Po deset šilingov pa: Mario in Ljubavi Vihtelič, Ivan in Štefanija Vadnjal, Anton in Julija Kalc, Edvard in Jožefa Hrvatina, Anton in Ivanka Brožič. Skupaj torej osemnajst funtov in deset šilingov. Treba bo zbrati še nekaj nad deset funtov, pa bo zastava plačana. Podgrajci, ki bi se želeli pridružiti dosedanjim darovalcem, na plan! (Vsem darovalcem lepa hvala!

* Naš slikar France Benko je svoje "počitnice" v Padua Hallu res dobro izrabil. Vsak obiskovalec lahko vidi, kaj nam je pustil za spomin: **celo steno bralne sobe je spremenil v krasen živo barvan zemljevid Slovenije z mesti in večjimi kraji, z rekami in gorami ter seveda s številnimi slikami raznih naših pomembnosti: na zemljevidu sem naštel 16 različnih slovenskih narodnih noš (pa je France pri zadnjem obisku omenil, da Korošici manjka par ter se bo enkrat spravil še na brhkega Žiljčana) ter 29 pokrajinskih slik. Seveda ne manjkajo Brezje, Sveta gora pri Gorici, Ptujška gora in Gospa Sveta na Koroškem. Najlepša izmed slik pa se mi zdi grad Otočec, s katero je France celo slikovito Ljubljano prekosil. No, pa saj priložena fotografija dovolj pokaže, da je delo res vredno ogleda. Na desni strani krasi zemljevid tudi slovenski narodni grb s trakom naše zastave, pod njim pa je majhen zemljevid Evrope, da nas tudi tujec lahko postavi na pravi konec. Precej Avstralcev si je že ogledalo zemljevid in se mu čudijo. France, lepšega daru slovenskemu hostelu res ne bi mogel dati. Bog ti povrni! (Slika str. 255).**

* Na tretjo nedeljo v juliju popoldne me je naša učiteljica Anica iskala po hiši. Otroke slovenske šole je že imela zbrane, da bi imeli malo zemljepisa, table z zemljevidom Slovenije pa nikjer... "Najbrž so vaši fantje rabili tablo za angleščino, pa so mi zbrisali zemljevid. Pa tako sem se zadnjič

mučila z njim..." mi je potožila. V srečo sem se smejala ter jo peljal v bralno sobo. Kar zastrmela je nad našim živim zemljevidom ter stekla po otroke. Lepše zemljepisne ure za otroke ne bi moglo biti, kot se je razvila minuto kasneje...

* Po nekajtedenski pavzi bomo v Padua Hallu spet vzeli v roko čopiče, da napravimo še ostali del doma čim bolj prijeten. Tudi drugih popravil je še precej in v mizarški delavnici, v katero smo spremenili garažo, kar skoraj vsaki dan poje cirkularka. Če bo šlo vse po sreči, bo ob prostoru za odbojko steklo tudi kegljišče. Keglje nam je že preskrbel Janez Verbek in se mu zanje najlepše zahvalim.

Tako je v naši hiši precej prijetnega razvedrila: Poleg TV in raznih namiznih iger je prilika za biljard, namizni tenis in odbojko, kmalu tudi za kegljanje. Če se bo dalo bomo dobili tudi nekaj telovadnega orodja.

Ker nas večkrat obiskujejo fantje, ki živijo po mestu, ter sprašujejo, ako bi smeli še priti, naj povem sledeče: Oobrodšel je sleherni slovenski fant in se lahko poslužuje naših rekreacijskih udobnosti, da le pošteno misli. Rad pa vem, kdo prihaja v hostel. V ta namen je naš tiskar S. Spačapan tiskal posebne izkaznice, ki se dobe pri meni. **Le nositelj izkaznice bo imel pravico do naših rekreacijskih udobnosti in športne dejavnosti.** Sprejeti pa bo moral pogoje na izkaznici in za poštenega krščenega Slovenca niso pretežki. Takole se glase, če vas zanima:

1. Dovoljenje velja od devete ure dop. do desete zvečer, razen za prilike, ko je od vodstva določeno drugače.
2. Pridi v hišo vedno skozi glavni vhod.
3. Vedi se mirno, vljudno in pošteno; ne uporabljalj besed in kletev, ki ti niso v čast.
5. Alkoholne pijače v prostorih in na igrišču niso dovoljene.
6. Pazi na red in snago v prostorih in na igrišču.
7. Povzročeno škodo je vsakdo dolžan javiti vodstvu in poravnati.

Kdor naših fantov, raztresenih po mestu, želi pošteno razvedrilo in se mu teh nekaj pravil ne zdi prehudih, naj mi sporoči, pa bo lahko marsikatero urico preživel med nami. Škoda je, da se mnogi fantje izgubljajo po najzakotnejših lokalnih mesta, ker ob prihodu v Avstralijo niso našli primerne družbe. Kdor ima dobro voljo, zdaj lahko izbira in si s pravo izbiro morda tudi reši bodočnost. Na svidenje!

Z Vseh Vetrov

NOVO ŠOLO mora dobiti mesto San Bruno v Californiji, ki ima blizu 30,000 prebivalcev, pa zadnje čase zelo hitro raste. Otroci se množe, vse šole so premajhne, zato so uredili tako, da pouk traja samo pol dne, nekaj otrok dopoldne, nekaj popoldne. Če prav je Californija v Ameriki, denarja za novo šolo ni. S to uredbo je zelo nezadovoljna neka mati — Mrs. Clarke — ker bi po vsej sili rada, da bi njen devet let star sinko Richard hodil v šolo po ves dan. Stopila je med ljudi in rekla: Če nam oblast ne more zgraditi nove šole, zgradimo si jo sami! Z današnjim dnem začnem pobirati prostovoljne darove! Nabrati moram 115 tisoč dolarjev — darujte! In so se res mnogi tako navdušili za idejo, da je ženska prvi dan nabrala 1,500 dolarjev. Potem ni šlo več tako gladko. Drugi so rekli: Kaj si je ta ženska izmislila! Dovolj plačujemo državi davkov, dolžna nam je zgraditi novo šolo, čemu bomo še posebej zanjo darovali! Nič ne damo! Najhujši nasprotnik nove šole — pa naj jo zgradi država ali privatna dobrodelnost — je pa sinko tiste goreče matere, devetletni Richard. 'Nočem hoditi v šolo ves dan, pol dne je kar dovolj. Kdaj se bom pa igral?' In tako ima Richardova mati zdaj dosti skrbi, kako bo zbrala še manjkajočih 113 tisoč in 500 dolarjev, ki so potrebni za novo šolo.

DUHOVNIŠKI IN REDOVNIŠKI POKLICI med ameriško mladino niso nič redkega in to kljub vsem tožbam in pritožbam, češ "kakšna je današnja mladina!" Na tisoče in tisoče fantov in deklet se vsako leto odloči za semenišče ali samostar. Vendar pa zadnja leta opažajo in celo v tisku poudarjajo, da med fanti taki poklici naraščajo, med dekleti pa padajo. Še pred nekaj leti sta se po dve dekleti odločili za samostan na enega fanta, ki je želel postati duhovnik ali redovni brat, zdaj so pa fantje že skoraj prekosili dekleta. Opazovalci se čudijo in se sprašujejo, kaj je vendar krivo, da niso več "pobožne ženske" tiste, ki po ljudskem mnenju drže vero pokonci...

MEXICO IMA DESETLETKO za zgradbo novih šol. Program traja od 1961 do 1970. V tekočem letu mora priti 2,500 novih šol, do konca desetletke pa blizu 40,000. Gre v glavnem za ljudske šole, da bodo vsi Mexikanci znali brati in pisati. Po končani desetletki bo hodilo v te šole nad 7 milijonov otrok, tako so preračunali, in vsaj po šest let bodo vsi hodili v šolo. Za tak velik načrt

bo treba šteti ogromne novce. Vendar je vlada našla način, da se bo vse izvedlo z majhnimi sredstvi. Šol namreč ne "zidajo", ampak jih samo "sestavijo" — vse poedine dele poprej izdelajo v tovarnah. V mnoge vasi morajo vse znositi z mulami ali na človeških hrbtih, pri sestavljanju poslopij na ljudje pomagajo zastonj. Tako stane ena šola z vso notranjo opravilo in stanovanjem za učiteljsstvo komaj kakih 4 ali 5,000 funtov v našem denarju.

ZUPNIJSKE ŠOLE V AVSTRALIJI še vedno niso deležne nikake državne podpore. Njihovo vzdrževanje sloni popolnoma na starših in vernikih sploh. Vendar javnost iz leta v leto bolj čuti, da je to velika krivica: plačevati davke za državne šole v enaki meri, kot plačujejo tisti, ki se ne poslužujejo privatnih šol, obenem pa vzdrževati še lastne. Katoličani ne nehajo poudarjati, koliko težkih milijonov prihranijo državi. Njena dolžnost bi bila, da vsaj nekaj povrne. Če se bo kaj spremenilo ali ostalo pri današnjem stanju, je največ odvisno od stališča političnih strank. Doslej se je samo vodstvo Demokratične Delavske Stranke (D.L.P.) jasno izrazilo za podpiranje verskih šol od strani države. Tudi poedini predstavniki ostalih strank javno priznavajo, da bi bilo to edino prav. Dokler pa ta zavest ne prodre v načelstva političnih strank, morejo poedinci dajati izjave le v svojem imenu.

KLUB TRIGLAV, SYDNEY

vabi na zabavo

v soboto 26. avgusta ob 8. zvečer

DISPENSARY HALL

432 PARRAMATTA RD., PETERSHAM

Lep sprejem in prijazna postrežba

Vsi lepo vabljeni

Naslednja enaka zabava prav tam:

v soboto 16. septembra ob 8. zvečer

SLOVENSKA FILHARMONIJA iz Ljubljane je v juniju pela na Dunaju. Žela je izreden uspeh. Neki dunajski časopis je napisal naslednjo oceno: Petinsedemdeset dam in gospodov iz Ljubljane predstavlja mogočen, vseskozi discipliniran in glasovno enovit zbor, ki z očarljivo gotovostjo združuje v sebi eleganco in lahkotnost s slovansko glasbeno živahnostjo.

ALI VELJA TUDI ZA

“MISLI” ?

V TRŽAŠKI “MLADIKI” beremo:

Ugotovili smo

Po dolgotrajnem raziskavanju in ugotavljanju, ki nas je stalo mnogo truda, smo ugotovili, da je stavek, ki je bil največkrat napisan po naših tednikih, dnevnikih in revijah, naslednji:

“Ali si že poravnal naročnino?!”

NAŠ ODGOVOR

Za “MISLI” doslej to ne velja. Da pa tudi za naprej ne bo veljalo, naj bo na tem mestu iz tržaške “MLADKE” ponatisnjen stavek:

“ALI SI ŽE PORAVNAL (PORAVNALA) NAROČNINO ?

Ur. in upr. MISLI

PREPREČEN OBOROŽEN SPOPAD pri Kuwaitu. Zato, pravijo in pišejo, ker je Anglija nastopila z vso odločnostjo. Morda pa res. Ustavljen oborožen spopad pri Bizerti (Tunis). Zato, pravijo in pišejo, ker je Francija nastopila z vso odločnostjo. Morda pa res. V tretje gre rado, pravijo in pišejo — ne pride do oboroženega spopada pri Berlinu, ker je ves Zahod, pred vsem Washington nastopil z vso odločnostjo. Morda pa res. Bog daj!

KOČA POPOVIČ, Titov zunanji minister, je bil v Moskvi en cel teden v juliju na prijateljskem obisku. Videl je vse visoke moskovske živine in z vsemi se je objemal. Uradno poročilo ve povedati, da se Moskva in Belgrad domala v vseh pogledih lepo “strinjata”. Kakor da bi bilo potrebno to šele povedati! Svetovni tisk podčrtava dejstvo, da je šel Popovič v Moskvo le nekaj tednov pred napovedno konferenco “neutralnih” v Belgradu. Nami-gavajo, da je šel po navodila, kako naj namečejo titovci neutralcem peska v oči. Tudi to je prav mogoče, ne bi bilo prvič.

Misli, August, 1961

BONEGILLA S TABORIŠČEM za emigrante je pretekli mesec po širokem svetu nenavadno “zaslovela”. Z njo vred je prišla v slabo ime vsa Avstralija s svojo vselitveno politiko. V Avstralijo pa že ne, ko je tako tam doli! Tako je šlo od ust do ust. Krivdo za to poslabšanje dobrega imena Avstralije pa ni pripisati toliko tistim maloštevilnim razgrajajem v Bonegilli, kot avstralskim časopisnim poročevalcem, ki so z najdebelejšimi črkami v tisku in radiju zavpili v svet, kaj se godi v Bonegilli. Bralci in poslušalci so dobili vtis, da je ves v Avstralijo vseljeni svet v revoluciji. Ko je ta vtis prišel okoli sveta, so časniki začeli “nazaj jemati” in so pisali, da je bilo med razgrajajci le nekaj Nemcev in Italijanov, pa še kak Grk se je nekoliko izpozabil. Zakaj niso rajši počakali, da bi se dognala resnica in bi potem poročali tako, kot je v resnici bilo? Tako pa sprva veliko preveč, pozneje pa premalo. Dnevno časopisje pač napravlja senzacije, kjer jih v resnici ni, samo da gre potrpežljivi papir v denar.

SIMPATJ Z IMIGRANTI pa na splošno v avstralski javnosti ni manjkalo ne ob izgredih v Bonegilli ne ob drugih težavah sedanje gospodarske krize. To je treba priznati. Dnevno časopisje večinoma kar redno sočustvuje z brezposelnimi, zlasti s takimi, ki so nedavno prišli in naleteli tu na vse kaj drugega, kot se jim je obetalo in napovedovalo. Razne javne ustanove se trudijo, da bi stiske omilile, in to na razne načine. Spodbujajo vlado, naj poskrbi možnosti za zaposlitev. Tudi če emigrantje po raznih taboriščih ne stradajo in imajo streho nad seboj, brezdelnost jih mori in izpostavlja nevarnosti, da zapadejo propagandi raznih levičarskih elementov. Takole je povedal neki dopisnik v sydneyskem dnevniku: Liberalna vlada v Canberri ima polna usta udarnih besed zoper komunizem, v dejanju je pa z umetno ustvarjeno gospodarsko krizo odprla komunizmu pot na stežaj. Seveda je tudi to povedano s precejšnjo pretiranostjo, nekoliko pa le drži. Napovedujejo pa razna javna dela v bližnji bodočnosti, ki bodo dala zaslužka mnogim sedaj nezaposlenim. Upajmo, da ni samo — tolažba...

VERIGA, VERIGA !

(Oglas 252)

VELIKE PROSLAVE OB DVAJSETLETNICI

OD BALKANA DO TRIGLAVA praznujejo leto in proslavljajo — kaj?

V Književnem Glasniku celjske Mohorjeve bomo tako:

“Letos praznujemo dvajsetletnico **vstaje jugoslovanskih narodov**.” Malo pozneje v istem članku: “... dogodke iz **revolucionarnega in narodno-osvobodilnega gibanja pri nas**”. Zaključuje: “**Jubilejnemu letu vstaje in revolucije bodo dali poseben poudarek tudi razni nastopi, recitacije, predavanja in drugo naših pesnikov in pisateljev.**”

Iz člančiča se poučimo, da bo leto izšlo ogromno število knjig po vsej Jugoslaviji, ki bodo obujale **spomin na leto 1941**. Izvemo nazadnje to:

“Tudi Mohorjeva družba (v Celju) ob tem jubileju ne bo zaostajala za drugimi, saj bo izdala večerniško povest, ki sega v obdobje dolgoletne **italijanske okupacije Tolminskega** po prvi svetovni vojski in se zaključuje z zmago, z **osvoboditvijo in priključitvijo k Jugoslaviji**. Povest je napisala Joži Munič. Tudi Krofličeva povest — Vas v Globjeku — se dogaja med okupacijo, deloma na štajerskem, deloma v nemškem taborišču Dachau. Prispevke s tematiko iz let **okupacije in našega boja za osvoboditev** bomo objavili tudi v Koledarju.”

Ponovno se moramo vprašati: Proslavljajo — kaj?

Mohorjeva v Celju si je kljub velikim težavam vendarle ohranila kolikor toliko samostojnosti in se še vedno s precejšnjim uspehom otepa vsiljivosti komunistov. Ko poroča o sebi in o svojem praznovanju 20letnice, govori o **osvobodilnih bojih** in besede “vstaja jugoslovanskih narodov” pri njej pomenijo začetek borb za **osvoboditev** izpod tuje **okupacije**.

Ko pripoveduje, kakšne knjige bodo izšle pri drugih založbah, uporablja pač jezik komunistov in “vstaja jugoslovanskih narodov” naenkrat pomeni — **komunistično revolucijo!** Zaveda se, da je vse-državna proslava namenjena začetku **revolucije** z vsemi posledicami, ki jih je narod moral nase vzeti, čeprav so takrat komunisti **na zunaj** ustvarili OF — osvobodilno fronto — tajili pa KP — komunistično partijo — ki je **na znotraj** takoj od začetka vse obvladala.

Mohorjeva skuša še danes poudarjati, da je bila “vstaja jugoslovanskih narodov” namenjena **osvoboditvi** izpod tujega jarma, ne pa **revoluciji in uvedbi komunizma**. To je tudi edino prav in res, narod je tako mislil, zato ona proslavlja začetek **osvobodilnih bojev** v narodu, ne proslavlja **revo-**

lucije. Prepričani smo, da bo tako delala še dalje — dokler ji bodo pač to dovolili komunisti...

Da komunisti hočejo nekaj drugega kot Mohorjeva, je dokaz pisanje ljubljanskega dnevnika “DELO”, ki piše v svoji letošnji 54. številki:

“Z letošnjimi proslavami je treba doseči, da **bo ljudem, zlasti mladi generaciji jasno, da je šlo pred 20 leti za revolucijo, da se je takrat uprlo delovno ljudstvo, ki se je hkrati borilo za nov družabni sistem**”.

“Hitlerjeva kovačnica”.

Nisem osebno doživel “vstaje” doma. Bil sem v Ameriki. Zanimal sem se pa in študiral poročila. Slovenci v Ameriki so organizirali Slovenski Ameriški Narodni Svet (SANS). Vsi so šli vanj — od najbolj levičarskih socialistov do najbolj desničarskih katoličanov. Pa je kmalu prevladalo v njem levičarstvo, ki je visoko dvigalo partizanstvo v Jugoslaviji. Potegnilo je za seboj tudi desničarje in OF doma je veljala za zgolj osvobodilno gibanje — nič več in nič manj.

Nekoč v letu 1944 sem si izprosil dostop na sejo glavnega odbora v Clevelandu in dobil besedo. Prinesel sem s seboj dokumente, ki naj bi črno na belem dokazali, da je partizanstvo zakrinkana komunistična roba. Če nočemo pomagati komunizmu, da si podjarmi domovino, prenehajmo s proslavljanjem početja doma, zakaj vodstvu OF ne gre toliko za osvoboditev, gre mu v prvi vrsti za uvedbo komunizma...

Tu je planil name rajni Etbin Kristan, eden glavnih odbornikov, in zaklical, kolikor mu je dalo grlo:

“Govorite besede in razkazujete dokumente iz **Hitlerjeve kovačnice!**”

Vzeli so mi besedo in jo dali Kristanu. Z vznesenimi besedami je slikal idealne namene OF in vse navzočne preveril, da slovenski in vsi jugoslovanski partizani, zlasti pa njihovo vodstvo, kak komunizem komaj poznajo, kaj šele, da bi vodili revolucijo za uvedbo komunizma...

Odšel sem osramočen in nisem se mogel otresti pečata, da prejemam poročila iz — Hitlerjeve kovačnice...

Zdaj je Etbin Kristan že dolgo mrtev — ne more brati črno na belem, kaj je v letošnjem letu napisalo ljubljansko “Delo” — ali tudi iz — **Hitlerjeve kovačnice?**... P.B.A.

NOV PROSVETNI DOM

PRINAŠAMO NJEGOVO SLIKO. Žal, ni zrasel na avstralski zemlji, čeprav bi verjetno lažje kot v Rojanu pri Trstu. Majska številka MLADIKE je novemu Domu posvetila vso pozornost in poudarila njegov pomen za narodno in versko kulturo zamejskih Slovencev v Trstu in okolici. Ime so mu dali: MARIJIN PROSVETNI DOM.

Ponovimo nekaj iz MLADIKE o tem Domu, morda bo komu med nami v spodbudo ali celo v izpraševanje vesti...

Profesor J. Peterlin je na dan blagoslovitve novega Doma kot slavnostni govornik med drugim rekel:

“Doživeli smo nov svetel dan: uresničila ga je vera v Boga, zvestoba Cerкви in zvestoba narodu. Uresničitve čudovite zamisli rojanske Marijine družbe smo veseli vsi katoličani na Tržaškem. Veseli, da so njene žrtve in delo, neutrudno delo, rodile uspehe.

Ta novi Dom je dokaz, kaj zmore velika vera in velika zvestoba.

Beli domovi, farne dvorane, ki rastejo po Tržaškem največ iz osebnih žrtev naših ljudi, so najmočnejše priče našega hotenja: slovenski katoličani želimo v prosvetnih domovih poglobljati kulturo in prosveto v nas samih. Želimo, da bodo naši Slovenci v teh domovih mnogo čistega veselja in plemenitega razvedrila in da bodo spoznali pristno in nepotvorjeno krščansko kulturo.

To naše prosvetno delo bo v službi naroda in bo v korist državi, ker vzgaja državljane v prosvetljene, zdrave in razgledane demokrate.

Naj bi svoje poslanstvo opravljal tudi naš novi Marijin dom: ljudi naj utrjuje v veri in zvestobi Bogu in narodu.”

V denarju so zbrali za Dom v lirah petnajst milijonov in pol — med dobrotniki je tudi sv. Oče Janez XXIII. — Stroški znašajo 22 milijonov in par stotisočev. Primanjkljaj so krili s posojili iz privatnih virov, ne od kakih bank.

So kdaj med snovanjem Dóma obupavali?

“Mnogo ljudi se je srčno zavzelo, da bi načrt izpeljali. Kako bi ob vsem tem obupavali?” — Tako je odgovoril na vprašanje g. Stanko Zorko.

M-n-o-g-o l-j-u-d-i....

Č A K A N J E

I. Burnik

Z nevihto in oblaki treska grom.
Po grmih skriti lazijo modrasi.

Na ravnih tleh in kar tako na jasi
je mož postavil skromen “fibrov” dom:
“Pred sedem leti prišel sem v ta kraj.
Saj veš, kaj sem imel: ta strgan kovček!
Prihranil sem do zdaj že lep si novček,
vseeno rad, prav rad, bi šel nazaj.
Vas čakam, draga žena in otroci,
oziram se: kako, kedaj in kam?”

Srebrno trava se blešči ob rosi,
samoten vabi prazen skromni hram...

NA INDIJSKEM OCEANU

I. Burnik

Nenadno voda je vzkipela
in brizgnila — he he, he he!
Ko pa še bolj je zahrumela,
smo kvišku planili drhtë.

Preklani vali so vihrali,
v alarmu morska je ravan.
Strmeč mi s strahom smo zijali
v besneč, razburkan ocean.

Ne prej ne slej tako razvneto
ni MARS nas divje kvišku gnal.
“He he” na vso objest! — Presneto,
kaj doživetij bi se bal!

IZ TOBIJEVE KNJIGE

v sv. pismu starega zakona

TOBIJA JE BIL UJET za časa asirskega kralja Salmanasarja. V ujetništvu pa ni zapustil pota resnice. Tako je vse, kar je premogel, vsak dan delil bratom svojega rodu, ki so bili tudi ujeti. In dasi je bil mlajši kot vsi (drugi), vendar ni bilo v njegovih čelih nič otroškega.

Božjo postavo je izpolnjeval že od zgodnje mladosti. Ko pa je postal mož, je vzel za ženo Ano iz svojega rodu. Rodila mu je sina, ki mu je dal svoje ime. Že od mladih nog ga je učil, naj se boji Boga in varuje vsakega greha.

Prišel je torej kot ujetnik z ženo in sinom v mesto Ninive, kakor ves njegov rod. In ko so vsi jedli od jedi drugovercev, se je on obvaroval in se nikdar ni omadežaval z njih jedmi. Ker se je z vsem srcem spominjal Gospoda, mu je on naklonil milost pri kralju Salmanasarju. Ta mu je dovolil hoditi, kamor je hotel, in delati, karkoli je hotel. Hodil je torej k vsem, ki so bili v ujetništvu, in jim dajal koristne opomine. Ko pa je prišel v medijsko mesto Rages z desetimi talenti srebra, ki mu ga je bil podaril kralj, je v veliki množici svojega rodu videl Gabela, ki je bil iz njegovega rodu, da je trpel pomanjkanje. Dal mu torej na dolžno pismo omenjeno težo srebra.

Čez dolgo časa je kralj Salmanasar umrl in mesto njega je zavladal njegov sin Senaherib, ki je Izraelove sinove črtil. Tobija je vsak dan hodil med svojimi rojaki, jih tolažil in od svojega premoženja delil vsakemu, kakor je pač mogel. Lačne je hranil, nage oblačil, umrle in ubite skrbno pokopal. Tudi ko se je kralj Senaherib vrnil, bežeč v Judejo po nezgodi, ki mu jo je Bog prizadel zaradi njegovega bogokletja, in je razjarjen mnoge izmed Izraelovih sinov pomoril, je Tobija pokopaval njih trupla. Ko so to sporočili kralju, ga je ukazal ubiti in je zaplenil vse njegovo premoženje. Tobija pa je pobežnil s sinom in ženo ter se brez vsega skrival, ker so ga mnogi ljubili.

Po petinštiridesetih dneh pa sta kralja ubila lastna sinova. Tobija se je torej vrnil na svoj dom in vse njegovo premoženje mu je bilo vrnjeno.

Tobija oslepi.

Ko je pa bil potem Gospodov praznik in se je v Tobijevi hiši napravilo dobro kosilo, je rekel svojemu sinu:

“Pojdi in privedi katere naših rojakov, ki se

Boga boje, da bodo obedovali z nami.”

Mladi Tobija je odšel, pa se je vrnil in očetu sporočil, da leži nekdo Izraelovih sinov zadavljen na cesti.

Takoj je stari Tobija skočil s sedeža, pustil kosilo in tešč prišel do trupla. Dvignil ga je in skrivaj prinesel v hišo, da bi ga ob sončnem zahodu previdno pokopal.

Ko je truplo skril, je jedel kruh v žalosti in trepetu, spominjajoč se one besede, ki jo je Gospod govoril po preroku Amosu:

“Vaši prazniki se bodo spremenili v tarnanje in žalovanje.”

Ko je pa sonce zašlo, je šel in truplo pokopal. Vsi njegovi bližnji so ga grajali z besedami:

“Že si bil zaradi tega obsojen na smrt in si komaj ušel naročni smrti, pa zopet pokopavaš mrtve”.

Toda Tobija se je bolj bal Boga kot kralja. Pobiral je trupla ubitih, jih skrival v hiši in opolnoči pokopaval.

Nekega dne je pa utrujen od pokopavanja prišel domov, se ulegel ob steni in zaspal. In v spanju mu je iz lastavičjega gnezda padlo gorko blato na oči in je po neuspešnem zdravljenju oslepel. Gospod je dopustil, da je nanj prišla ta preizkušnja, da bi se potomcem dal zgled njegove potrpežljivosti kakor svetega Joba. Kajti ker se je od svoje mladosti vedno Boga bal in izpolnjeval njegove zapovedi, ni godrnjal čez Boga, da ga je zadela nesreča slepote, ampak je neomajno vztrajal v božjem strahu ter zahvaljeval Boga vse dni svojega življenja.

Kakor so se namreč blaženemu Jobu rogali prijatelji knezi, tako so Tobijevi sorodniki in znanci zasmehovali njegovo življenje z besedami:

“Kje je tvoje upanje, za katero si delil miloščino in pokopaval mrtve?”

Tobija pa jih je svaril:

“Nikar tako ne govorite! Saj smo sinovi svetih očakov in pričakujemo ono življenje, ki ga Bog daje tem, ki mu nikdar ne odtegnejo svoje zvestobe.”

Tobijeva žena Ana pa je vsak dan hodila takt in prinašala od dela svojih rok živež, kolikor ga je mogla zaslužiti. Tako je dobila kozliča in ga prinesla domov. Ko je mož slišal njegovo meketanje, je rekel:

“Glejte, da morda ni ukraden; vrnite ga gospodarjem: zakaj ukradenega ne smemo jesti ne se ga dotakniti.”

Na to je žena razjarjena odgovorila:

“Očitno je tvoje upanje prazno; zdaj se je pokazalo, kaj pomagajo tvoje miloščine”.

S temi in drugimi besedami mu je oponašala.

Tobijeva molitev.

Tedaj je Tobija vzdihnil in s solzami začel moliti:

"Pravičen si, Gospod, in pravične so tvoje odločitve. Vsa tvoja pota so usmiljenje, zvestoba in pravičnost. In zdaj, Gospod, spomni se me in ne kaznuj me zaradi mojih grehov in se ne spominjaj moje in mojih staršev krivde. Ker nismo bili poslušni tvojim zapovedim, smo bili izdani v rop, ujetništvo in smrt, v pregovor in zasmeh vsem narodom, med katere si nas razkropil. Da, Gospod, velike so tvoje kazni, ker nismo ravnali po tvojih zapovedih in nismo iskreno hodili pred teboj. A zdaj, Gospod, stori z menoj po svoji blagovoljnosti in daj, da bo v miru sprejeta moja duša; kajti zame je bolje umreti nego živeti!"

(Dalje pride)

Tobijeva knjiga spada med takozvane "zgodovinske knjige" starega zakona v svetem pismu. Vendar je jasno, da sveti pisatelj ni imel namena pisati zgodovino, ampak prikazati idealno družinsko življenje v duhu stare zaveze. Tobijeva knjiga je vseskozi družinska zgodba. Pisatelj si ne prizadeva za natančnost pri navajanju vseh zgodovinskih in zemljepisnih podrobnosti, temveč svojo snov prosto oblikuje in prepleta s pripovednim okrasjem, kakor to ustreza poučnemu in spodbudnemu namenu knjige. — Ur.

LITURGIČNI JEZIK

Pod gornjim naslovom je prinesla majska številka KLICA TRIGLAVA v Londonu naslednji članček. Tudi nas zanima vprašanje samo, zanimajo nas pa tudi razna mnenja o tem vprašanju, ki se tu ali tam pojavijo. Ponatiskujemo v informacijo bralcem MISLI brez dostavka — razen opombe k zadnjemu stavku, ki bi se moral glasiti: NEMOGOČE pa si je misliti... — Ur.

Ali naj živi narodni jeziki nadomeste latinščino kot cerkveni jezik ne samo pri zakramentih ampak tudi pri sv. maši? Ni dolgo tega, ko smo brali v našem listu članke o tem predmetu in po našem mnenju ima zagovor mrtve latinščine nekaj veljave. Kakor hitro namreč sprejmemo narodne jezike kot cerkveni jezik, zadeva kaj lahko postane politično vprašanje. Pomislimo na naše slovenske duhovnike na Koroškem ali Primorskem, ki bi hoteli opravljati daritev v slovenskem jeziku, pa bi jim to prepovedale bodisi civilne oblasti bodisi cerkvene na pritisk lastnih šovinističnih dostojanstvenikov ali pa civilnih oblasti. S tem ne zagovarjamo latinščino pred slovenščino. Res je obratno, ker smo mnenja, da ljudje (in često sami duhovniki) nikoli ne morejo tako razumeti latinskih obredov kot bi slovenske. (Ali ni končno prav zaradi tega tudi kat. Cerkev na Slovenskem pred vojno uvedla v vse obrede — razen sv. maše — slovenski jezik?) Toda zadeva ni enostavna in dok-

ler Sv. Stolica ne najde zadovoljive rešitve tudi za manjšinske probleme (in ti niso le na Slovenskem), toliko časa bo cela reč vroča.

V tej zvezi je bila zanimiva anketa, ki jo je razpisala neka katoliška ustanova na Angleškem med duhovščino portsmouthske škofije, da bi ugotovila, kaj mislijo vprašani o tem vprašanju. Rezultat je bil, da se je za "gotovo rabo angleščine pri sv. maši" izjavilo 52% duhovščine. Toda pri tem je bilo proti temu kar 70% župnikov, dočim se je 58% ostale duhovščine (menihov, kaplanov itd) izreklo za rabo. Dva razloga sta govorila proti spremembi: nadomestitev latinščine utegne imeti škodljive posledice za enotnost Cerkve, kar je doslej tako učinkovito manifestiral širom sveta in skozi stoletja isti liturgični jezik. Drugi razlog je bil, da bi uvedba angleščine napravila obrede daljše in počasnejše. To kajpak drži, prvi razlog pa ne preveč, saj n. pr. unijati uporabljajo staroslovanski jezik pri bogoslužju, pa ni enotnost Cerkve pri tem čisto nič trpela doslej.

Originalen pa je bil zagovor spremembe: "Bog razume angleško enako kot latinsko. Duhovščina in ljudstvo pa razume angleško mnogo bolje kot pa latinsko. Ali ne bi bilo boljše, če bi nam bilo dovoljeno govoriti z Bogom in če bi On smel govoriti z nami v jeziku, ki ga On in mi vsi razumevamo?"

Možno je, da bodo o tem razpravljali tudi na prihodnjem vesoljnem cerkvenem zboru. Prav verjetno je, da bo Cerkev sprejela marsika tero spremembo, ki bi olajšala cerkveno zedinjenje med različnimi veriozpovedimi. Težko pa si je misliti, da bi popustila v nauku, ki po veri izhaja od Boga.

fant in dekle

Napisal M. Šah, Opčine

v "Kat. Glasu."

KAJ IMA MLAD ČLOVEK OD VERE?

KO SE JE PRED TREMI LETI velika skupina Slovencev udeležila vseslovenskega romanja v Lurd, smo tisti, ki smo se tega romanja udeležili, lahko videli izraze globoke vere. Priporočila in zahvale za dobrote.

Izreden vtis pa je name napravila velika skupina francoskih vojakov, ki je nosila visoko dvignjen težak križ in ga nosila od postaje do postaje Križevga pota. Bili so to samo mladi stasiti fantje nekaj nad dvajset let. Križev pot in romanje v Lurd gotovo nista spadala v njihove vojaške vaje. Poleg teh Francozov so vzbujali zopet pozornost angleški vojaki, sami Skoti, ki so disciplinirano šli v procesiji in z rožnim vencem v roki glasno molili. Koliko vere, in to globoke vere, ko si videl tudi posameznike, ki so v poznih nočnih urah klečali pred lurško votlino in molili.

Pa ni treba iti tako daleč po vzgledu in med vojake. Sami lahko vidimo dnevno lepe zglede posameznikov, ki žive iz globoke vere.

Ali je vera potrebna?

Pa nam je vera potrebna? Je vera potrebna tudi mlademu človeku, dekletu in fantu? Strogi so danes prometni predpisi, pa je vseeno toliko nesreč. Zakaj?, se sprašujemo. Odgovor je preprost. Lju dem se vse preveč mudi, so predrzni, nervozni, nepredvidni in nesreča je tu.

Pa so nevarnosti tudi na poti našega notranjega življenja. Koliko čudnih prijateljstev, nevarnost tiska, kina, uživanja. Vse to preži na nas in nas hoče zajeti in vpreči v svoj voz. In kje najti silo in moč za odpor, za odpoved vsemu, kar nam svet ponuja danes zastoj, jutri pa terja plačilo? Vera in življenje po veri je tista medicina, ki nas edina lahko drži pokonci, na površju, da ne utonemo.

Čas, v katerem živimo, je drugačen od včerajšnjega. Okolje se je spremenilo. Svobode je danes veliko več kot je bilo včeraj. Materialno se je izboljšalo, jemo boljše kot včeraj, imamo več denarja, smo lepše oblečeni. Splošna blaginja je večja. Svet nam je odprt in potujemo več in delj kot včeraj. V s e t o pa vpliva na našo poplitvitev, da se vse preveč osredotočamo v to, kar nam nudi svet, premalo pa se brigamo za duhovne dobrine, za to, kar je večno.

In kakšni smo? Mnogi tožijo, da je mladina

danes pokvarjena, da ni več normalna, da je patološka, skratka čudna. Toda popolnoma to ne bo držalo. Tudi danes je še veliko mladine resne, globoko verne, ki se hoče uveljaviti, ki jemlje življenje resno in vestno gleda v svojo bodočnost in se nanjo pripravlja.

Opazujemo pa danes neko splošno brezbriznost do vere. Toda manjše število odtehta kvaliteta. V mladini, v kateri vera živi, je trdna, prepričljiva in globoka. Z zaskrbljivostjo pa ugotavljamo, da je danes le kakih 15% mladine verne, da živi po veri praktično le sila nizko število. Za vse te velja pogumno beseda papeža Janeza XXIII. ki nas dobri. "Bodimo trdni v veri, ob Kristusu in bomo lahko prešli ne le majhno in nemirno Galilejsko jezero, temveč vsa morja sveta. Gospodova beseda nam zadošča za rešitev in zmago."

Kakor je za vinsko trto potrebna opora, na katero jo vinogradnik priveže, da raste, vzcvete in obrodi, da je veter ne zlomi, tako je potrebna vera za življenje. Vera je tista opora, ki nas drži pokonci. Toda premalo je le verovati. Nasloniti in navezati se na oporo vere, pomeni, po veri živeti, iz nje črpati zakramentalno silo milosti. Zmota je, prižgati ogenj idealov, pa mu ne dajati goriva, da bi ta ideal svetil in gorel ter nas usmerjal k Bogu. Samo Bog nas trajno zadovoljuje, in naše srce je ustvarjeno po božji meri, za Boga. Že davno je sveti Avguštin vzkliknil: Nemirno je naše srce, dokler si ne odpočije v Tebi, Gospod! Vse drugo nas sicer zaposluje, a ne nasiti, ne umiri. Samo popolno življenje po veri nas more zadovoljiti in varno voditi v življenje.

Kakšna vera?

Toda za naše življenje po veri je premalo nekaj čustvenih vzdihljajev, ali pa samo krščanstvo velikonočnega obhajila, zadnje večerne nedeljske maše, če je sploh še v programu. Ne. Vse to je premalo. Potrebno nam je popolno, integralno krščanstvo. To je goreča in globoka vera, često obnavljanje zakramentov, zaupna ljubezen do Boga, ki nam je mogočen in stalen prijatelj, ter molitev, ki naj bo dihanje naše duše. Samo to nas lahko reši pred nesrečo in nam je dragocen vodič v življenje. Zato približajmo svojo mladost Bogu. Vzljubimo molitev, ki pomeni največje zaupanje v Boga. V molitvi, v ponižnosti in izpovedi revščine se razve-

zujejo vozli ošabnosti, v samoti se nam razodeva Bog. Globoke rane se zacelijo in praske pomirijo v zakramentu milosti spovedi in obhajila. Samo božja moč krepi šibke duše, in če je Bog z nami, kdo more biti proti nam?

Toda vse to je lepo, če ne bi bilo v nas samih zaprek in sovražnosti. Dve naravi se bojujeta v človeku, luč in tema v svetu, dobro in zlo v nenehnem boju, zmota in resnica na delu. Vse se bori za človeka, da bi mu služil. Pravo pot, resnico in luč moramo iskati. Veliko je ovir vabljivih in zapeljivih, ki nam zakrivajo pravo pot in nas vabijo na svojo stran. Najti pravo pot in se pravilno usmeriti, je za človeka velike važnosti. Če se popotnik ne zna orientirati, bo kmalu izgubljen, in ne bo prišel na svoj cilj. Naša orientacija je, najti pravo pot do popolnega kristjana, kot ga je nakazal papež Pij XII. s smernicami:

“Po katoliškem prepričanju je namen vzgoje

izoblikovati popolnega kristjana, oziroma v tem smislu vplivati duhovno in moralno na mladino ter vzbuditi v njej miselnost, da bo tudi kasneje, ko bo prepuščena sama sebi, ostala zvesta katoliški veri in njenemu praktičnemu udejstvovanju v celotnem obsegu, ter da bo živela po načelih in predpisih vere...”

Te besede pa prilagodimo na slovensko mladino, ki ji je naloga, da v svojem slovenskem življenju ostane zvesta katoliški veri. Gre za popolno slovenstvo, ki obstoji v neomajni narodni zavednosti ter globokem verskem prepričanju. Naša mladina je po svojem rodu slovenska in taka mora ostati.

Naša mladina je po svojem krstu katoliška in taka mora ostati.

M. Šah

Trst-Opčine, 14. maja 1961.

FINŽGARJEVA “VERIGA” V SYDNEYU

V SOBOTO 5. AVGUSTA nam je Slovensko društvo postavilo na oder makabejske dvorane Finžgarjevo ljudsko igro “Veriga”.

Kakor sem še prej ob podobnih prilikah poudaril, ne pričakujte nobene tehtne strokovne ocene, ki bi merila odlike in hibe umetniško izpiljenega in dognanega odrskega dogodka. Razsodni čitatelj bo sam razumel, da nikakor ne gre za to. Zavedati se namreč moramo, da smo bili priče, kako je skupina igralcev z vodjo in peščico pomagačev vred napela vse sile, da bi nam v zelo trdih okolnostih nudila po vsebini in duhu značilno slovensko igro.

V posebni opombi na sporedu nam je igrski vodja, g. Jože Čuješ, sam zapisal: “Ker društvo nima svoje dvorane in odra, smo mogli kulise le improvizirati. Sicer pa ni bil naš namen konkurirati ljubljanski drami ali komu drugemu. Dokazati smo hoteli le, da je vkljub vsem težavam in zaprekam možno postaviti na oder slovensko igro v Sydneyu, če so le ljudje pripravljeni doprinesiti svoj delež. Kako smo uspeli, boste videli sami po končani igri.”

Morda bo vsem vidnim in nevidnim sodelavcem vendarle v uteho, če jim takoj in prav iskreno povem: **Doprinesli ste velik, zelo velik delež! Uspeli ste! V teh posebno težavnih prilikah ste celo odlično uspeli, o tem ni dvoma.**

Rad bi jim iskreno povedal, da je še nekaj Slovencev, ki so jim prisojno hvaležni za ves trud, za vsako vajo, za vsako osebno žrtev. Njim veljajo besede, ki jih je pisatelj te igre nekoč zapisal: “Nihče

ni premaknil tega sveta, niti za milimeter, razen pravih idealistov!”

— Najbolj skladna lika sta mi bila stari Primož (g. Lojze Košorok) in mlada Micka (gdč. Neva Hreščakova), posebno še zato, ker sta držala vlogo v doslednih mejah in hrati pozorno spremljala dejanje. Sploh pa so se mi zdele vse ženske vloge dosti bolj naravne in sproščene kakor moške. Tako sta lepo ustrezali Mina (gdč. Tončka Vodopivčeva), ki se v tej igri seveda ni mogla tako razbohotiti, kakor jo poznamo iz drugih predstav, ter Alenka (ga. Ljudmila Berginčeva), ki se je ogibala afektiranosti in z naravno igro napravila prav prijeten vtis. To velja tudi za Lizo (ga. Saša Lajovic), a še v posebni meri. O njej vemo tudi iz prejšnjih iger, da ima za načelo: bodi čisto naraven, ne spakuj se in skušaj upodobiti tako osebo, kakor si jo sam kdaj videl ali doživel! Glede moških smem v splošnem reči, da ne smejo požirati besed in tako nervozno hiteti, paziti morajo bolj na kretnje (izvedí jih, preden govori!) in se zlasti z obrazi ne odmikati od gledalcev.

A kaj je vsa ta razmeroma vodena “kritika” v primeri s čistim občudovanjem, ki sem ga dolžen vsem zaradi njihove vneme, dobre volje in požrtvovalnosti. Prav gotovo se strinjam s p. Bernardom ki je gledalcem pred dvigom zastora povedal nekaj izredno zanimivega o piscu ter o igri sami ter obzaloval zanikrni obisk in upal, da bodo igro kdaj ponovili.

Bomo šli vnovič gledat, že zato, da ne bodo morali navsezadnje igralci in prireditelji za ves trud še sami plačati kulise in šminke...

Ludvik Klakočar

"MIR LJUDEM NA ZEMLJI"

"MATER ET MAGISTRA"

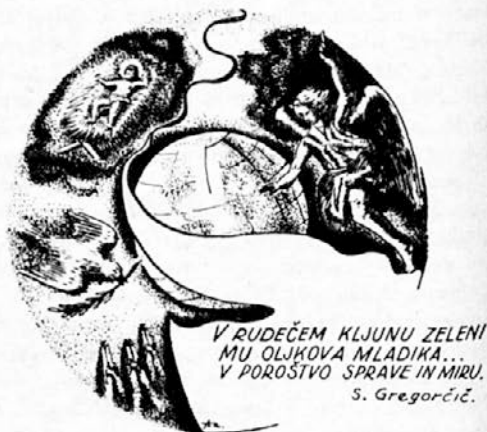
"MATI IN UČITELJICA" — to je star naslov ali ime za Cerkev Kristusovo na zemlji. S tema dvema besedama nastopa nova papeževa socialna okrožnica svojo pot v svet. Pod tema dvema besedama bo znana v zgodovini. Ti dve besedi sta te dni sto in stokrat zapisani, ko svetovni tisk poroča o novi okrožnici in jo ocenjuje. In je takoj tu treba reči, da je zanimanje zanjo veliko — nikakor ne samo v katoliških krogih — celo komunistični tisk ne more mimo nje — razen menda na oni strani železne zavese. Vsaj doslej nismo opazili, da bi bilo kaj takega v tisku.

Čemu nova socialna okrožnica?

Pred 70 leti je papež Leon XIII. v svoji okrožnici RERUM NAVARUM temeljito razložil socialni nauk Cerkve. Leta 1931 se je oglašil Pij XI. in izdal podobno okrožnico pod imenom QUADRAGESIMO ANNO — "štirideset let pozneje". O obeh svetovno znanih okrožnicah smo na tem mestu že spregovorili, ne bomo ponavljali. Morda bo pa kdo vprašal: Kaj je sedanjí papež našel napak postavljeno v onih dveh okrožnicah, da je čutil potrebno za nove izjave, za novo pojasnilo? Ali ni že Leon XIII. povedal dovolj in povedal vse?

Brez dvoma — dovolj za tiste čase. Toda tudi če bi bil takrat svet takoj uredil vse odnose med ljudmi po načelih Leonove okrožnice, ali pa 40 let pozneje po načelih Pijeve, je vendar treba od časa do časa spet poudariti načela Cerkve v socialnih vprašanjih. Morda niti ne samo, zato, ker poprej izrečena načela niso prišla dovolj v prakso in izvedbo, morda niti ne samo zato, ker svet hitro pozabi, kaj je že bilo slovesno razglašeno. Razmere v človeški družbi se neprestano spreminjajo, zmerom nove težave nastajajo, zmerom pride na dan kaj tako novega, da vsaj pred katoličane stopi zopet in zopet vprašanje: **Kaj bo Cerkev rekla na to?**

Ne gre vedno samo za socialna vprašanja, je še vse polno drugih, ki mora Cerkev nanja odgovarjati in priti na dan s pojasnili, to se pravi: z veljavno razlago, kaj se ujema z naukom Kristusovim in kaj se ne ujema. Dostikrat razlagajo papeške okrožnice, kar zadeva le bolj katoličane sa-

me, in za take okrožnice se ostali svet pač ne zanima kaj prida, morda sploh ne. Kadar pa kak papež dvigne glas v zadevah socialnih nerednosti in težav, se to tiče vsega sveta in zlepa kdo ne more zakriti oči in zapreti ušes, čeprav drugače morda ne da na papeža počenega groša.

Odkar sta bili objavljeni okrožnici papežev Leona in Pija, so se odnosi v človeški družbi spremenili, močno spremenili. Nastal je nered v drugačnih smereh, pa tudi nekdanji nered marsikje ni bil odpravljen. Ni samo Papež tisti, ki opazja in študira na novo nastala vprašanja, svetovni tisk neprestano razpravlja o njih, seveda ne enotno in ne zmerom pravilno. Saj tudi res ni lahko zmerom takoj reči: tako in tako bi bilo treba, to je prav, to je napačno, pa ni nič čudno, če ugibajo sem in tja in pogosto uganje kaj — narobe. Zato se vsi dobro misleči — ne samo katoličani — kar oddahnejo, ko se oglasi "MATER ET MAGISTRA", Cerkev sama po papežu, in postavi trdne smernice za pravilno ravnanje.

Dolgo pričakovana

Nova socialna okrožnica, lahko bi ji rekli tudi "delavska", je bila napovedana za letošje pred meseci. Mnogi so mislili, da bi bil najbolj pripraven čas za njeno objavo v maju, ko so se po mnogih krajih posebno v Rimu samem, vršile proslave obletnic prejšnjih "delavskih" okrožnic. Da se to ni zgodilo, je pojasnil razloge papež XXIII. sam. Takole je rekel:

"Točne prevedbe v razne jezike sveta, vsaj v najbolj razširjene jezike, je bilo treba pripraviti, preden se je okrožnica objavila. Moja želja je bila, da se enciklika ne objavi samo v latinščini, ampak

istočasno v mnogih drugih jezikih, da bi se tako kar mogoče vsi ljudje po svetu istočasno seznanili z njeno vsebino, ker so vsi podložni Gospodu Kristusu in imajo pravico do enake pastirske pozornosti od strani Kristusovega namestnika v Rimu".

Papež v svojem komentarju, ki ga je izrekel ustno o priliki neke generalne avdiencie, tudi ugotavlja, da so nove razmere, novi socialni problemi po svetu, klicali po novi "delavski" okrožnici. Navaja primer:

"Za zgled naj omenim, da so kmečki delavci pred desetletji uporabljali primitivno orodje pri obdelovanju polja, in tako orodje je zahtevalo ure in ure težkega dela. Prišli so stroji tudi v poljedelstvo, kakor so poprej prišli v tovarne, mehanizacijo je nadomestila prejšnje orodje. Prišlo je do skrajšanih ur pri delu na polju, delo samo je po-

stalo mnogo lažje. Vendar pa uspeh pridelovanja ni tak, da bi zadovoljil potrebe vseh. Naša nova enciklika vsebuje podrobno razpravljanje in navodila za nujno izravnavo vrzeli, ki so nastale ob tem medernem načinu kmečkega dela."

V svojem nagovoru je papež poudaril in na novo podčrtal vedno veljavno stvar: Kristusov nauk vsebuje primerna načela za vse razmere človeškega individualnega in socialnega življenja. Najstopi pred človeka še tako zapleteno vprašanje glede moralnega ravnanja, v evangelijih je odgovor na vse. Treba pa je stari nauk pravilno obrniti na nove razmere. Da olajša ljudem to pravilno naobračanje, zato izdaja Cerkev s podpisi papežev razne okrožnice ali enciklike. Prav isto velja tudi o tej najnovejši socialni: MATER ET MAGISTRA.

ZVEZA ZAMEJSKIH SLOVENCEV

TO JE NAJNOVEJŠE IME — morda tudi to šele najnovejši predlog — za neko organizacijo, ki bi povezovala vse po svetu razkropljene Slovence, izrečno katoliško usmerjene. Prav za prav so izrečno izključeni že v naprej le taki, ki so komunistično usmerjeni.

Taka skupnost, taka organizacija, se snuje že nekaj let. Misel nanjo so sprožili slovenski duhovniki v zahodni Evropi, rajni škof dr. Rožman je dal snovanju svoj nadpastirski blagoslov in obljubil vso podporo.

Toda naj bo volja še tako dobra, naj snovanje spremlja še tako močan blagoslov, taka reč vzame svoj čas. Že zato, ker smo pač resnično "razkropljeni", ne moremo stopiti skupaj in se pomeniti. Treba je delati s pisanjem in dogovarjanjem po pošti. Seveda je pa treba biti pripravljen tudi na to, da se po veliki večini ljudje ne menijo za tako snovanje in se ne udeležujejo dogovorov. Marsikdo od takih neudeležencev se pa vendar nekoč nadomda oglasi kje v javnosti in vse skupaj temeljito skritizira. Torej — podira namesto da bi pomagal zidati. Nastane nova zadrega.

Po našem mnenju bi bila taka vsesplošna organizacija vsaj čedno koristna, če že ne nujno potrebna. Zato smo stvar v MISLIH že omenjali in o njej poročali. Dosti več kot o samem snovanju pa nismo mogli povedati. Saj je že samo ime nameravane organizacije zdaj pred nami v tretji spremembi, ako ne celo več.

Misli, August, 1961

Začelo se je z imenom SLOVENSKA IZSELJENSKA ZVEZA. Začel je izhajati VESTNIK S.I.Z. in smo o njem poročali.

Zaradi raznih novih predlogov so pozneje prekrstili stvar v ZVEZO SLOVENCEV V INOZEMSTVU. Tako je tudi VESTNIK spremenil svojo "glavo".

Zdaj imamo pred seboj osnutek pravil za ZVEZO ZAMEJSKIH SLOVENCEV. Očitno je začelo prevladovati mnenje, da je treba v Zvezo pritegniti ne le izseljence, ampak tudi Slovence na Koroškem, Goriškem, Tržaškem in kjer jih je še kaj. Torej: ZAMEJSKI SLOVENCİ — v poštev ne bi prišli le oni v domovini, ker je pač nemogoče.

OSNUTEK pravil za ZVEZO ZAMEJSKIH SLOVENCEV je sestavil g. Fink v Buenos Airesu in VESTNIK ga objavlja v svoji majski številki letošnjega leta. Pripravljalni odbor pozivlje interese, naj pošljejo svoja mnenja VESTNIKU najkasneje do 1. avgusta tega leta...

MISLI so osnutek prejele komaj tik pred tem datumom — Avstralija je še vedno daleč "od sveta". Iz tega in še drugih razlogov je jasno, da se tukajšnji Slovenci težko udeležujemo kakega še tako koristnega snovanja drugod po svetu. S tem pa ni rečeno, da se nam niti zanimati ni treba. O, to pa že — vsaj to! In ker so prav MISLI informativni list v takih in enakih zadevah, bodo poleg te današnje informacije objavile tudi OSNUTEK pravil, pozneje tudi kake morebitne nadaljnje spremembe v njih.

Čeprav ne moremo biti kaj posebno aktivni pri takih rečeh, zanimamo in poučimo se pa pač lahko — nočemo biti čisto odrezana in že napol mtrva veja slovenske lipe. Kajne, da ne?

TONČEK IZ POTOKA

Povest

Spisal p. Bazilij, ilustriral Fr. Gorše

Končno je sluga zaklenil šolo na Grabnu. Za dolge mesece počitnic. Tonček je dobil spričevalo četrtega razreda. Fant ni bil ravno eden najboljših, vendar ga tudi med slabimi nisi našel. Tako lepo po sredi se tudi daleč pride!

A počitnic ni užival niti en teden. Neko predpoldne sta se pri teti nenadoma oglasili — mati in sestra Micka. Marijana je prišla po sina, Micka je bila namenjena služiti...

Tonček je sprva osupnil, nato pa je vesel skočil pokonci. Domov, domov!... Po dveh letih zopet iz prašne Ljubljane v preljubi Potok, kjer tako ljubko šumi voda in ropoče očetov mlin... Takoj je bil pripravljen in s takim veseljem, da se je Gregoričevi teti skoraj zdelo zamalo, ko gre tako rad od njih. Kot bi pri njej stradal ali jih vsak dan dobil s palico... No, pa saj je razumela dečka, ki si je že slikal, kako odpira zatvornico, lovi postvri in polhe ter strelja zajce. In seveda, kako deli medene kolačke. Domov, domov! Juhuhu!...

Preveč je bil razigran, da bi opazil materin žalostni obraz. Takoj je tekel po slovo k svojim prijateljem. Še prej je izpraznil svoj hranilnik. Zaradi kolačkov. Čudno, da je bilo kaj v njem!

Mati Marijana je po njegovem odhodu sestri Franci potožila svoje gorje. Po zgubanih ličih zgarane kmetice so se ulile debele solze.

"Pri nas se je vse spremenilo, Francka! Janez ne bi dobil nikoli posestva, ako bi vedela, da bo Bliskovo pripeljal k hiši. Vse bo pognala zdoma, še mene, čeprav na stara leta. Nežika pestuje pri Franci na Viru, Micka pa se je tudi vsega naveličala in odhaja v Trst za kruhom. Le Ivanka še gara doma..."

Gregoričevi teti je bilo hudo. Razumeli sta se s sestro Marijano in vedela je, kako lepo so živeli doslej v Potoku. Zemlje ne preveč in ne premalo, mlin je lepo služil, v Pintarčkovi družini sreča in veselje do dela. Zdaj pa se vse podira...

"Vsaj Tončka pusti pri meni! Saj je priden v šoli in dobre glave."

"Ne, ne, Francka! Ne morem več poslušati očitaj zaradi njega. Zastonj ti ga nočem pustiti v breme, svojega denarja nimam več. Moj je v Po-

toku samo kot, ključ od omare ima mlada. Za nemno potrato je takoj denar, za mene in moje otroke nikoli..." je grenko povedala Pintarčkova mati. "Kaj pomaga, če pustim Tončka pri tebi še nekaj let! Ako bi ga študirali za gospoda, bo stroškov vedno več in vem, da jih ne bom zmogla. Laže bo danes pustil šolo kot čez eno leto. In doma bo morda fant s svojo pridnostjo marsikaj rešil... — Ah, premalo sem mislila na ostale, ko sem Janezu prepisovala domačijo! Nisem vedela, kako bo..."

Še Franci se je storilo inako, da je sestra na stara leta tako nesrečna. Preklicani Janez! Da je moral prav Bliskovo vzeti! Saj z njim se je še kako dalo, a zdaj ga ona podpihuje.

Vendar to še ni vse, kar je težilo Marijano. Tudi hči Franca, ki je tistikrat vzela Pajkovega z Vira, je bolj slabo zadela. Mož je začel kvartopiriti, dolgovni na kmetiji pa rastejo iz dneva v dan. Vse je več ali manj na slabotnih ženskih ramah, ko se on tako malo briga za dom, dasi ni hudoben človek. Neža pazi na Francin drobiž, ona gara od jutra do večera.

Le Ančka je s svojim kovačem srečna, kakor sta bila Marijana in potoški Miha. Pridne roke imata oba in dobro se razumeta, dasi ne živita v izobilju.

“Sem mislila, da bo s skrbmi konec, ko otroci dorastejo. Pa so se šele zdaj prav začele,” je končala Pintarčkova Marijana in si obrisala solze —

★

Tonček se je poslovil od bele Ljubljane. Gregoričeva teta ga je objela kot svojega sina, tako ji je v teh dveh letih — kljub nesrečni smrti varovanke Meke — prirastel k srcu. In vedela je, da si predstavlja dom prav tak, kakršnega je zapustil, zato ji je bilo še huje.

“Priden bodi, Tonček! In kaj piši, saj se nisi zastonj učil!”

Tudi slovo od sestre Micke je bilo prisrčno.

Šele na vozu se je Tonček prav zavedel, kaj zapušča. S šolo je končal. Za vedno... — Sicer ni imel nikoli posebnega veselja do knjig, to je res. Ves čas, kar je bil v Ljubljani, ni prav za prav niti enkrat pomislil, kaj bi po končani osnovni šoli. Zdaj pa mu je bilo le malo tesno pri srcu. A misel, da se vrača domov, je v njem vse prevpila. In v žepu je čutil medene kolačke, ki jih je kupil s svojimi prihranki...

Kako je doma, Tonček ni vedel. Šele materine besede, naj kar potrpi, če mu Janezova žena kdaj ne bo dobra, so ga nekam potrle. Spomnile so ga, da je odšla sestra Micka v Trst in da Neža pestuje na Viru, kar se mu je prej zdelo čisto naravno. Toda ali ni bilo v Potoku za obe dovolj dela in kruha? Zakaj sta odšli? Pa Neža je še tako rekoč doma, toda Micka... Daleč v Trstu, kjer jih je že nekaj iz stiške okolice. Same revne: iz bajt doma, ne s kmetij.

Zakaj je odšla Micka zdomá?

“Doma je vse drugače, kar si bil v Ljubljani. Tonček!” je mati z enim stavkom odgovorila na vsa sinova vprašanja. Nato so zopet vsi trije molčali: mati, voznik in Tonček.

Pred dvema letoma je po tej cesti odhajal droben dečko v novi svet. Zdaj se je potegnjl za celo. Njegov glas je postal močat in pod nosom bi skoraj mogel opaziti malo puha... Na mladih ramah pa skrbi. Vsa razigranost, ki je prijala Tončka ob odhodu iz Ljubljane, je izginila z njegovega obraza. In načrti, kako bo brezskrbno lovil zajce in ribe ter se podil po gozdu, so se mu zdeli nenadoma tako visoki in nedosegljivi. Ostala mu je le rahla bojazen in nema slutnja, ki je obležala kot svinec na njem in tem teže pritiskala, čim bliže so bili Stični. Domov se vrača, ker morda potrebujejo njegove pomoči, dasi ima komaj petnajst let...

Končno je zavil v Ivančni gorici zapravljenček na levo. Konj je veselo zarezgetal in začel teči, ne da bi ga voznik priganjal. Tonček je pozdravljaj

sivi samostan in cerkveni zvonik, ki je tako veličastno in zviška gledal po stiških strehah. “Zdaj bom zopet poslušal domače zvonove, čez katere jih ni in jih ni! Še ljubljanski šenklavški ali frančiškanski se lahko skrivajo pred njimi...”

Voz se je za nekaj minut ustavil na polju pred Kastelčevo kovačijo: Striček iz Ljubljane je za trenutek izgubil moreče skrbi in ves srečen obdaroval malega Lojza, ki ga je sestra Ančka prinesla iz hiše. Še materi se je dobro zdelo, da se je Tonček spomnil otrok in jim kupil kolačke.

“Kadar ti bo doma dolg čas, kar k nam pridi!” mu je še zaklicala Ančka, nato je voz zadržal proti Potoku. Konj je zavil na desno čez mostiček. Skozi priprta vrata mlina je na Tončkova ušesa prijetno zadonel ropot kamnov in udarjanje stop. Skoraj bi pozabil na bojazen, ki mu je še pred nekaj minutami razjedala dušo. Skočil je z voza in stopil za materjo v hišo.

Ob ognjišču je stala tuja ženska, za katero je takoj vedel, da je bratova žena. Začudeno se je obrnila k prišlecema, kot bi ne vedela za prihod. A Tonček je bil prepričan, da ropotanja zapravljenčka po dvoriščnem pesku ni mogla preslišati.

“No, to je naš Tonček,” je prva spregovorila mati.

Mlada gospodinja je stopila bliže, se prisiljeno nasmehnila in potresla Tončka za ramo: “Glej, glej, kar močan fant se zdiš, čeprav nisi velik. Le počemu bi sedel v mestnih šolah, ko imamo doma zate toliko dela. Pastirja nimamo in to bo zdaj tudi tvoj posel...”

Lepa reč! Komaj je stopil pod domačo streho, že mu nalaga opravke...

Dečko ni vedel kaj reči. Vse se je upiralo v njem nad takim sprejemom. Na srečo je prišel v tem iz mlina Janez. Bil je še kar bratski, dasi je dobil njegov obraz v teh dveh letih nekam trd izraz. Da, da, oba sta se spremenila: eden je zrasel iz otroka v mladeniča, drugi je postal gospodar in družinski oče.

Izza hiše je prišla Ivanka z Janezkom v naročju. Tonček je takoj privlekel na dan medeni kolaček. Prijazni otrok je od veselja zakričal, tlesknil z rokami ter zagrabil stričev dar. Toda njegova mati, nova potoška gospodinja, mu ga je vzela iz ročic: “Nič ne bo jedel Janezek, da si ne pokvari želodčka s tem lectom. Saj mu sama kupim v Stični še kaj boljšega...”

Mladega strica je zabolelo v dno duše. Najrajši bi ji iztrgal svoj kolaček, ki ga je s takim veseljem kupil za otroka. Zdrobil bi ga in vrgel na dvorišče, da bi ga pojedle kokoši.

Komaj je prišel domov, že je spoznal bratovo ženo, kot bi ji videl v srce. Bojazen, ki se ga je lotila med potjo, ga ni varala: skelelo ga je grenko spoznanje, da dom v Potoku ni več to, kar mu je bil nekoč. Šele zdaj je prav razumel materine besede: "Kar potrpi, če ti Janezova žena kdaj ne bo dobra! — Doma je vse drugače, kar si bil v Ljubljani..."

Fant je debelo požrl sline in molčal. Nato je šel po svojo culo, ki jo je med pogovorom hlapec prinesel z voza in postavil na prag.

★

Tako je postal Tonček v domači hiši hlapček in pastir in mlinar; včasih pa mu je bratova žena naložila še pestovanje. Dosti je bilo dela, zlasti v času, ko so bili brez hlapca. Peter se je namreč sprl z gospodinjo. Sam jo je mislil pobrati iz Potoka, a ga je Bliskova prehitela in mu zmetala cunjke čez prag. Novi je dan pred nastopom službe pri Boltiču vsem stiškim fantom povedal, da bi ne šel pod peto Bliskove Mice, ko bi dobil vsak dan zlatnik. Le bolna mati, katero mora preživljati, ga sili vzeti prvo mesto, ki se mu ponuja.

Tako je izgubljala dobro ime znana Pintarčkova domačija, kjer se je prej z veseljem oglasil vsak, kogar je pot zanesla v dolino. In prav to je bilo najhuje za mater, Ivanko in Tončka. Še Janez je včasih mrmral nad svojo ženo. Bila je takoj v joku in gospodar je vselej popustil.

"Križana gora, saj ne morem več gledati, kako je pri nas," je nekega dne bruhnilo iz Ivanke. "V Ljubljano pojdem služiti. Doma sem manj kot dekla, a kupiti si ne morem niti naglavne rute..."

Janez je ni mogel zadržati. Tudi mati ne. Pa saj je vedela, da bi dekle rajši ostalo doma, ko bi ji le bilo mogoče. Ivanka je bila pridna kot čebelica in potrpežljiva. Toda mladi gospodinjini ni bila pogodu in naj se kdo čudi, da je bilc dekietu enkrat dovolj? Še Tončka je mikalo, da bi šel z njo. Vendar zaradi mame ni hotel izreči svoje želje. Bo še potrpel, dokler se bo dalo.

Malo je bilo dni, da bi bil dečko vesel. Kadar je delal na polju ali v hosti in ni bilo Mice poleg, je res za nekaj časa pozabil na vse. Vedno znova in znova je v njem zaživel stari potoški Tonček. A doma je bilo vselej tako, kot bi se pravkar vrnili s pogreba. Mati je v glavnem molčala. Včasih je poprosila in poskušala zlepa spraviti vse na pravi tir. Včasih pa je bruhnila iz nje dolgo zadrževana materinska skrb za domačo grudo in srečo sinove družine. Takrat jo je Janez zavrnil z besedami: "Sitni ste, mati!..." in odšel užaljen v mlin. Mlada je začela kričati, da ima mati v Potoku kot, besede pa nič več. Končno se je za mater potegnil Tonček, a bratova žena je planila po njem...

"Tepla ga ne boš! Dokler bom jaz v Potoku, ne! Najmanj pa zaradi mene," je skočila mati med snaho in fanta. In zrastle je tudi Micia — kot bi onadva napadla — ter klicala na pomagaj svojega moža...

Tonček je bil vesel, kadar je ni bilo doma. Takrat je bilo v Potoku zopet lepo. Dom, dom! Očetova hiša, kjer je stoljetja garal Pintarčkov rod! Dečko je smuknil pod streho in sedel na rob stare skrinje, ki je skrivala toliko dragocenosti. Kakor nekoč, ko je živel rajni oče in pripovedoval otrokom o pradedu Valentinu in Turkih, o svojem bratu Antonu in njegovi oporoki...

Tončka je Micia nekoč zasačila, ko je pravkar lezel s podstrehe. Zakričala je, da je bil pri klobasah, in mu vse žepe preiskala. "Kradem ne, pa če bi moral stradati kruha in vode," se je branil. Še Janezu je bilo nerodno, ko se je spomnil, kako je on svoj čas hodil nad meso in ga je prav Tonček zasačil...

Miren prostorček se je zdel fantu za hišo ob uljnjaku, katerega so nekoč postavili oče, Janez in on. Tudi v mlinu se je mudil z veseljem. Kamni so ropotali, stope tolkle na proso. Le očeta bi moral ugledati, kako premetava polne vreče, pa bi mislil, da se je povrnilo življenje za pet, šest let nazaj. — — —

Z BENGALSKIH POLJAN

Poroča

Misijonar č. g. Stanko Podržaj

BOZJI MLINI POČASI MELJEJO

KAPLJA KAMEN PREVRTA ne s silo, temveč s pogostnim kapanjem, pravi latinski pregovor. **Indija je 400milijonski velikan**, po veri zamrznjen, **okamenel**. Pojavili so se na njem prvi znaki življenja, ko je leta 52. po Kr. apostol Tomaž tod oznanil blagovest. Če ne po telesu, je takorekoč na duši v Indiji izkrvavel sv. Frančišek Ksaverij. Po indijskem kolosu pronica kri in znoj obeh njenih apostolov.

NA MIZI PRED MENOJ LEZI DEBELA KNJIGA: 660 strani ima, naslov: **Indijski katoliški adresar**. Ta nam pove, da danes že po 70 škofijah, krepko organiziranih udih skrivnostnega Kristusovega Telesa, kri samega Odršenika počasi, pa sigurno pronica v orjaško okostje in ga kot nekoč svetopisemske Ecehijejeve 'suhe kosti' obuja k življenju.

POSAMEZNA MISIJONSKA POSTAJA JE TAKA ŽIVA CELICA, je žilica skrivnostnega Telesa, po kateri polje Odršenikova kri naravnost v duše. Vsak misijonar obdeluje določen del božjega vinograda. Vsako brazdo je sam zoral, vse seme sam posejal. Ve, kje je zemlja kamenita, kje in kako bo treba pognojiti, kje je treba zemljo za bodoče gojenje šele pripravljati. Vsako drevo in vsak grm pozna, preračunano ima vse. Tudi, kaj ga bo delo veljalo gmotno, fizično in duševno... Biti mora do pičice kot umen gospodar, pastir in odgojitelj duš.

DOBROTNIKE NARAVNO ZANIMAJO POZITIVNE PLATI misijonarjevega dela. Uspehi, če je o teh mogoče govoriti. Upi in načrti ter morebitne uspešno premagane težave. Ponavadi je misijonar na terenu fizično in včasih tudi duševno preveč zbit, da bi mogel od daleč narisati verno sliko svojega udejstvovanja. Ponekod mu tudi zunanje okoliščine tega ne dovoljujejo. Pod tem vidikom naj bodo vzeti drobci, ki so tu spodaj nanižani.

NAMESTO KRŠČANSKEGA VEROUKA v naših šolah poučujemo nravne zakone. Za ta pouk

rabimo že par let prvovrstne bengalske učbenike. Vseučiliški profesor, ki kot bramanec prvega reda doma sedi na tigrovi koži, veruje pa nič, mi je pripovedoval, kako je branil in hvalil te učbenike pred najvišjo šolsko inštanco. Poznal jih je dobro, ker ima dva otroka tukaj v šoli, in mi je sam rekel, da jih je s koristjo bral. Omenil je, da je tudi jezikovno prvorazredno. Tisti, ki ve, kako so Bengalcji jezikovno zahtevni, je lahko vesel take pohvale. — O istih učbenikih mi je vnuk (odrasel mož (še živega staroste čandernagorskih veljakov (mestu je podaril višjo deklško šolo in omogočil javno knjižnico) povedal, da knjig tisti dan, ko so jih otroci (v našo šolo vpisani) prinesli domov, kar ni mogel dejati iz rok, dokler jih ni do zadnje črke prebral — ob treh ponoči! — Ko sva potem začela govoriti o veri, je na neko opazko nenadoma umolknil in pripomnil: 'Na to me dozdaš še nihče ni opozoril. Bom vprašanje temeljito proučil, prej ne bom več o tem govoril.'

VISOKOŠOLEC mi je v razpravi dejal: Če je Kristus res vstal, priznam vse drugo. — Doma (oče je polic. nadzornik) je o tem govoril, dokaza za Vstajenje žalibog ni iskal. Z družino, drugam premeščeno, imam še vedno stike.

IZOBRAŽENA ŽENA MESTNEGA ZDRAVNIKA je prosila, da sem ji preskrbel razkošno opremljeno celotno sveto pismo s slikami, češ: To nam rabi in bo ostalo v družini. — Takih primerov bi lahko še več navedel.

TRI ČETRT URE ROŽNI VENEC vsak dan moli visokošolec pogan. Svetoval sem mu ga kot pripomoček, da premaga nekaj osebnih težav. Z veseljem mi je že večkrat povedal, kakšno duhovno moč črpa iz tega premišljevanja in molitve.

KAKO BI VAS GANILO, če bi Vas rojeni in vzgojeni pogani doma in na cesti ogovarjali s Hvaljen Jezus.' To mi je tukaj vsakdanje. Posledica stikov. — ALI KO otrok državnega sodnika, učenec farne šole, prinese listek napisan od očeta: pogoj za sprejem: tedenske svete sličice! IN PA KO so mi tovači prišli povedat, da je njihov prijatelj rožnivec kar na vratu nosil, da so ga ljudje spraševali, če je kristjan postal. ISTO JE STORILA omožena mlada žena, — Ali niso res vredni molitve in žrtev?

NI JE POTI NAZAJ...

IV.

NASLEDNJE JUTRO SO ŽE PELE SEKIRE, rožljale verige in žvenketala okovja pod evkalipti. Drvarjenje je bil prvi poklic obsojencev na novi celini, okovov jim pa ni odvezel. Pot jih je zalival v potokih, sekire so vztrajno podirale trda avstralska debla. Najprej bo treba napraviti nekaj zgradb, vsaj količastih ograj za nastanjenje kaznjencev.

Naj so se siromaki še tako gnali, pazniki so kričali in priganjali na večji napor. Pa se jim je zdela gola groba beseda premalo, vihteli so biče in z njimi opletali po suhih brazdastih hrbtih...

Hrušč padajočih dreves je opozoril črne domačine in so prišli opazovat. Skrivali so se v gošči in se čudili, kaj počno skrivnostni težaki. Vseh oči so se uprle posebej v tri može, ki so se odtrgali od trume in se bližali izredno visokemu drevesu, ki je segalo v vis nad vsa druga. Eden od trojke je bil čedno oblečen, druga dva napol gola. Ko so bili tik ob vitkem drevesu, je oblečeni udaril s svetlo sablo po deblu, da je odkrušil tenko skorjo, in ukazal onima dvema:

"Tega se lotita, kar hitro naj pade!"

Komaj je bila beseda iz ust, se je zgrudil na tla in se zvijal v smrtnih težavah. Zobčasta lesena konica dolgega kopja mu je molela iz prsnega koša. Kri je namakala suho zemljo in paznikovo življenje je ugašalo hitreje kot je sonce potovalo nad gozdom. Umril je predrzni tujec, preden je kdo od njegovih uganil, zakaj si je smrtno kazen zaslužil. Mnogo pozneje so zvedeli:

Tisto visoko drevo je bilo sveto črnemu rodu, kakor daleč nazaj je segal spomin. Nesrečnež je s sablo lopnil po njem — kako naj pošten domačin zadrži kopje, da ne kaznuje predrzneža?

Bilo je prvo maščevanje črnega rodu nad gra-bežljivimi tujci. Kopje je priletelo iz Bennilongove roke...

Kakor duhovi so se mladi vodja in njegovi boj-niki razkropili globoko v goščavo. Bledoličniki so pokopali prvo avstralsko žrtev in postavili stra-že, da bi črna svojat ne prihajala več tako blizu drvarjem.

Delo je šlo dobro od rok. Sekire so pele, biči so pokali, lesene zgradbe so rasle. Bela naselbina

je poganjala korenine, gozd se je umikal in svo-bodni domačini so se počasi zavedali, da so prišli tudi njim umikanja časi...

V.

Bennilong se ni znašel. Še je veljal med svojimi kot velik vojščak, dober učitelj, celo pesnik in odličan prireditelj ceremonijskih plesov. Toda kaj vse to pomeni v teh časih, ko je tujec vdrl v njihov svobodni svet? Kaj mu koristi vdanost in celo ljubezen vsega plemena, ko pa ne ve, kaj naj jim reče? Kdo naj mu svetuje, ko je vse zbegano in do kraja preplašeno? V odprt boj s tujci? Uvidel je že, da bi bilo brez smisla. Iz zasede s kopjem drugega za drugim, kot se je posrečilo z enim? Do konca življenja bi jih ne iztrebil!

Pozabiti nanje in živeti po starem? Pozvati rod na bojni ples in se veseliti svobode? Glava in srce nasprotujeta. Tako blizu že odmevajo sekire in kriki prihajačev...

Vsak dan je bil Bennilong bolj zbeغان in ved-no bolj poln skrbi. Ni ga vzdržalo med svojimi, želel si je samote. Zmerom bolj se je izmikal na svoja pota, čeprav je vedel, da mu zamerijo. Vo-dja naj bi jim bil, dobre nasvete naj bi jim da-jal, pa sam nima pametne misli. Preveč neznanega je prišlo s tujci v deželo!

Opazovalna skača ob morju mu je bil priljub-ljen kraj za samotno razmišljanje. Destopna je bila samo od ene strani in še ta pot je zahtevala pazljivo plezanje. Z njenega vrha je pa bil razgled na vse strani. Blizu pod njo je tekla reka Wollon-dilly, današnji Hawkesbury River. V daljavi so za-pirale obzorje Modre planine — Blue Mountains.

Bennilong je razmišljal:

"Odkod in čemu so prišli tuji dvonožci? Vse so jih boji, ljudje in živali. Še ptice pod nebom in ri-be v vodi. Po račja jajca je treba zdaj hoditi da-leč, en cel dan hoje."

Kdo so nadležni tujci? Bennilongevi ljudje so jim dali ime: Bereewolgal — "od daleč prišli". To je vse, kar so mogli reči o njih.

Bennilong se je zagrizel v misel, da mora pro-dreti v njihove skrivnosti. Kaj hočejo, po kaj so prišli? S sovražnimi nameni? Doslej se niso preveč sovražno izkazovali. Res, vdrli so na ozemlje, tisoč-letno last domačinov, res prodirajo bliže in bliže naselju, o kakem napadu na samo naselje ni bilo čuti. Zemlja, ki si jo brez vprašanja laste, ni bog-ve kaj. Na njej ni veliko sladkih črvičkov in še manj divjih čebel v drevesnih dupljah. Morda bi se dalo napraviti prijateljstvo z njimi...

Misli so ga utrudile in spanec mu je silil na oči. Odkar so tujci v bližini, je bilo treba ponoči stražiti naselje ob majhnem ognju in poiskati uro, dve spanca čez dan. Bennilong je splezal po strmini skale v dolino in se zleknil k počitku na kengurujevem kožuhu. Še v sanjah se je mučil z vprašanjem: Kaj pomeni ta drugi prihod belih peruti čez morje?

VI.

Pod noč se je Bennilong vračal k svojim v naselje. Napravil si bo ogenj in zbral može za stražo čez noč. Ne bo dosti popraševanja in ugibanja, ki ga mladi mož ni imel rad, dokler sam v sebi ne pride na jasno. Molčali bodo, pazili na ogenj in šum, ki bi utegnili jekniti iz gošče v smeri tujcev, sicer bo pa vsak vrтал v svoje misli. Saj gotovo stari glavar sam tudi še vedno ugiba.

S to mislijo v glavi je Bennilong došel do naselja. Obstal je začuden. Staro taborišče je bilo docela opustošeno, ognjišča razkopana, sledu za prebivalci nikjer.

Bennilong je hitro razumel. Torej so med njegovo odsotnostjo le sklenili, da se umaknejo s tega kraja. Ni mu bilo treba dolgo ugibati, v katero smer so odšli. Poznal je ozemlje daleč naokoli in vedel za jezero proti severo-vzhodu, kjer je toliko račk, da pokrijejo vodo. Majhni kenguruji (wallaby) se pasejo po okolici v trumah, ne bo jih težko loviti. Saj so se že pred leti menili, da bi se kazalo tja gor preseliti, pa je rajni Kuurong odsvetoval. Odkar pomnijo, so vedno tu taborili — v bližini svetega drevesa. Zdaj je padlo tisto drevo, tujec je blizu, nobene ovire ni več, da bi ne šli v boljši kraj.

Bennilong se ni obotavljal, mahnil jo je za njimi. Noča hoja mu ni delala težav, vendar ni preveč hitel. Časa je bilo dosti, pa tudi novo poglavje za razmišljanje se je odprlo pred njim. Kaj pomeni beg domačinov pred vsiljivimi tujci? Ali je črni rod že zakopal bojno sekuro, ali se je že vdal v novo usodo? Ali si bodo bledoličniki osvojili korak za korakom vso zemljo?

VI.

V zgodnjem jutru je Bennilong došel. Kaj kmalu je našel svojo ženo pred novo miamia. Taka koliba je mogla nastati v kaj kratkem času. Zato je bilo novo naselje že čedno urejeno.

Žena ga je nahlulila. Tožila je nad bolečinami v ramenih od težkega tovara, ki ga je morala nositi tako daleč, dočim se je Bennilong v brezdelju potepal. Dala mu je razumeti, da ga obsoja ves rod.

Misli, August, 1961

Bennilong jo je nekaj časa poslušal, končno ji je zaprl usta s krepkim udarcem po lobanji. Težko je padla njegova koščena desnica, žena se je umirila in ni žugnila več.

Bennilong se je ogledal po novem naselju in srečal nejevoljne poglede rojakov. Začutil je, da je tujec med njimi. Kaj naj počne? Brez mnoge razmišljanja je pograbil kopje in bumerang ter odšel ob reki navzdol. Kam in čemu? Še toliko bolj ga je zdaj gnalo, da prodre v načrte prihajacev, četudi sam sameat. Naglo je stopal in ni bilo dolgo, da je zaslišal skozi goščavo hrup, ki so ga gnali beli neznanci. Zavil je proti zalivu, kjer je mirno ležala na vodi znana ladja, zdaj brez peruti. Našel si je skrivališče, odkoder je gledal na tujce in kot ukopan razmišljal o pomenu njihovega čudnega vedenja.

Množica tujcev je sedala na tleh, manjši del je rajal v krogu in vzklikal, da je odmevalo od vsepovsod. Nekatere je Bennilong prepoznal. Bili so tisti, ki so že drugi dan po prihodu podirali drevje. Zdaj so sedeli po tleh in bili med seboj povezani, da se nobeden ni mogel prosto gibati. Visoka gola debla brez vej so bila posajena okoli njih in vsako je imelo ne vrhu kos pisanega blaga, ki je plapolalo v vetru. Seveda Bennilong ni vedel pomena — bile so zastave angleškega imperija. Možje, ki so se prosto gibali, so bili lepo oblečeni, posebno eden, ki se je vedel, kot da ima veliko oblast. To mora biti njihov Be-anga — voditelj — si je rekel Bennilong in bil zadovoljen, da je vsaj nekaj dognal.

Tedaj je spregovoril Bennilongov nos. Vanj je planil vonj po pečenih ribah in ga prijetno počestgetal. To govorico je Bennilong dobro razumel. Zvenela je močno po domače. In res so si tujci jemali s pladnjev kose lepo dišeče pečenke in se mastili z njo. Bennilongu so se cedile slinice in komaj se je vzdržal, da ni planil med množico in segel po ribah. Vendar je še pravočasno pomislil, da je bolje potrpeti z lačnim želodcem kot nesti življenje na prodaj.

In zdaj — a! Tak pomen imajo tiste svetlika-joče se palice! Iz gole razposajenosti, tako je bilo videti, so merili z njimi v goščavo, zagrmelo je in in veja na drevesu se je razklala. Neprevidna ptica je sedla na drevo v preveliki bližini. Ali je tudi hotela opazovati početje tujcev, pa se ni znala skriti, kot se je skrila Bennilong? Izpazil jo je razposajenec, pomeril s skrivnostno palico — počilo je in ptica je s povešenimi peruti zletela na tla. Oj, kaj vse se je razodevalo Bennilongu v njegovem skrivališču!

(Dalje str. 253)

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Ljubi moji otroci: —

Danes Vam ne pošiljam pravljičice, ampak resnično zgodbico iz naše šole.

Bil je lep nedeljski popoldan, ko smo se zbrali za šolo. Začeli smo s petjem, kot po navadi. Nekaj časa je šlo dobro, potem so nekateri začeli kašljati. Ta znak dobro razumem...

"Bo dovolj petja, kajne? Zdaj bomo napisali pesmico o Sneguljčici, da si odpočijemo glasove."

Nastala je tišina, da bi se miška slišala. Le kreda je motila tišino, ko sem pisala na tablo:

"A koscev zdaj tisoč ji kliče:

Sneguljka je lepša kot ti!"

Bila sem vesela, da imajo moji otroci radi Župančiča. Napisal je veliko lepih pesmi za otroke.

Naenkrat zaslišim, kako je nekdo trdo odložil svinčnik in zaklical:

"Goodness me!"

Otroci so planili v smeh. Vse je gledalo v — Cvetko!

"Cvetka, kje si pa to slišala?"

"V šoli. V moji šoli, ne v tvoji!"

"Kdo pa reče tako v tvoji šoli?"

"Nuna!"

Spet smo se smejali in pozabila sem opozoriti Cvetko, da v "svoji šoli" lahko govori angleško, v "moji" pa ne...

Zdaj naj pa še to povem, da bodo naši otroci peli v septembru pri slovenski sv. maši. Pridite nam pomagat. Lepo vabljeni! — Vaša Anica.

Končno najboljši spis iz naše šole:

Jaz hodim v slovensko šolo, da se naučim pisati in peti slovensko in da kaj slišim o deželi mojih staršev. V šoli srečam dosti slovenskih otrok.

Hodim rada v šolo, ker ne bi rada pozabila slovensko. Tudi moja mama je zelo vesela, da grem rada v šolo. Ona bi bila žalostna, če bi jaz pozabila svoj jezik. Veseli me tudi, da znam slovensko pisati, ker moja stara mama je v Sloveniji in ji rada napišem kako pisemce. To jo zelo razveseli.

Naše pesmi mi zelo ugajajo, zato rada hodim v slovensko šolo, ker "najlepša roža vseh planin je mili jezik materin". — Darja Grum.

Pošta je pa prinesla eno samo pisemce — kdaj jih bo več?

Dragi otroci: —

V soboto 29. julija sem bila z mamo in atekom, Cvetkom, Jožico in Cvetko na slovenskem Veselem večeru. Videla sem mnogo nenavadnih reči. Razumela nisem dosti, ker smo se preveč smejali. Dostikrat sem slišala "jasna krtača" in "moja Mica". Vprašala sem mamo, odkod je prišel tisti mož, ki ima toliko različnih obrazov. Mama pravi, da je to pohorski Brkocelj. Malo sem si zapomnila pesem "Cinca Marinca" in jo sedaj skušamo s sestricama peti. Na odru sem videla tudi sošolko Magdo Pleško. Lepo je plesala balet. Bojim se, da je ne bom več videla v slovenski šoli, ker se je odpeljala na potovanje po svetu. Upam, da bo do prve nedelje prišla nazaj.

Lepo Vas pozdravlja Majda Uršič.

OH, TO JE PA TEŽKO!

Vedno pozabiti hudo
vedno vsem vse odpustiti
vedno znati vse opravičiti
vedno ponižno sprejemati opomine
vedno se izogibati napakam
vedno priznavati svoje zmote
vedno biti nesebičen
vedno živeti za druge
vedno izkazovati ljubezen
vedno veliko dajati, zase ničesar iskati
vedno biti močan v težavah
vedno držati sebe na uzdi
vedno po nezgodah začeti od kraja
vedno najprej premisliti, potem delati.
Oh, TO JE TEŽKO! ALI SE IZPLAČA?

TAMBURICA —

kdaj je prišla na Slovensko?

V ČETRTEK 3. AVGUSTA LETOS je minilo od njenega prihoda 70 let. Prišla je torej tamburica na Slovensko 3. avgusta leta 1891. Prišla je najprej v Ljubljano in seveda iz Hrvatske. Priljubila se je pa Slovincem na vso moč in v naslednjih desetletjih so nastali po vsej Sloveniji tamburaški zbori.

Poleti 1891 so v Ljubljani maturirali izredno narodno zavedni gimnazijski osmošolci. Ko se je bližal čas mature, so se dogovorili, da bodo po maturi priredili skupno akademijo, preden se razidejo na razne visoke šole ali v semenišče. Sklenili so povabiti na akademijo tudi slovenske abituriente z vseh drugih gimnazij: Celovca, Maribora, Cella, Gorice, Novega mesta in Trsta. Segli so še delj in sklenili povabiti Hrvate iz Reke, Zagreba in Sušaka. Hrvate so se radi odzvali, zlasti Zagrebčani, med katerimi je bil poznejši dobro znani "vođa" Stipica Radič. Tako se je zgodilo, da je iz prvotne zamisli preproste akademije razvilo vse nekaj več: prvi slovensko-hrvatski abiturientski sestanek v Ljubljani.

Prireditelj je bila v poslopu stare čitalnice na Kongresnem trgu. Zbralo se je zelo številno občinstvo, ki je bilo ponosno na narodno zavedne dijake. Slavnostni govor je imel abiturient **Franc Saleški Finžgar**, ki je že takrat užival priznanje kot tak, ki zna sukati pero in navduševati z živo besedo. Svoj govor je zaključil z besedami: Naprej, zasta-va Slave!

Tedaj so Hrvate udarili ob tamburice in igrali to himno, da so navzočnim poskakovala srca. Zapisano vidimo: Ljubljana je tedaj prvič slišala zbor tamburašev... S tem večerom je tamburica slavila svoj slovesni vhod med Slovence.

Vendar je videti, da popolnoma neznana tamburica Slovincem do tistega večera le ni bila. Ljubljanski dnevnik "Slovenec" je nekaj dni poprej pisal o pripravah za akademijo in med drugim zapisal:

"A tudi nekaj čisto nenevadnega, smelo rečemo, nekaj novega pričakuje nas ta večer, namreč tamburice. Žal, da se to prav jugoslovansko godalo premalo goji v Slovincih. Na Hrvatskem, kjer se le snide par rodoljubov, pri vsaki veseli družbi oglasi se narodna godba tamburice..."

Iz tega poročila se da sklepati, da je bila tamburica vendarle že poprej znana med Slovinci, pa "premalo". To bi se menda reklo: tamburaških zborov pred tem večerom ni bilo.

Misli, August, 1961

Franc Saleški Finžgar — devetdesetletnik

ALD. JENSEN AND YUGOSLAVIA

Sir, — The Lord Mayor, Alderman Jensen, when elaborating on his previous statements on Yugoslavia, referred on at least two occasions to my letter published in your paper last week.

To avoid any further misunderstanding, Alderman Jensen would be well advised to specify what exactly Australia could learn with profit from Communist Yugoslavia. I cannot think of anything except, perhaps, how to shut up effectively people who pose embarrassing questions.

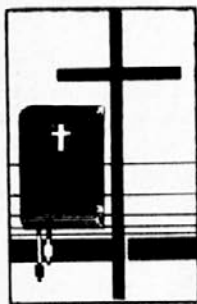
V. MENART.

Waverley.

Gornji dopis smo brali 26. julija v dnevniku "Sydney Morning Herald."

Živ dokaz, da tudi g. Menart včasih zadene žebelj na glavo.

Če bi se mu večkrat tako posrečilo, bi si pa le upali še kaj pričakovati od njega.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W.

Službe božje

Nedelja 20. avgusta (tretja v mesecu): **Leichhardt**, sv. Jožef, ob 10:30

Nedelja 27. avgusta (četrti v mesecu): **St. Patrick**, Sydney, ob 10:30
Villawood ob 10.

Nedelja 3. septembra (prva v mesecu): **Blacktown** ob 11.

Nedelja 10. septembra (druga v mesecu): **St. Patrick**, Sydney ob 10:30.

VILLAWOOD IN OKOLICA

Sprememba ali prenos naše službe božje s prve nedelje v mesecu na četrto pride prvič v veljavo, kot vidite zgoraj, ta mesec. Prav lepo vabljeni vsi od Merrylandsa do Liverpoola itd.

Naše romanje v Marayong

Obneslo se je izredno lepo. Udeležba gotovo med največjimi, kar smo jih doživeli na naših romanjih, če ne največja od vseh. Mnogi so začuda od daleč prišli. Dan krasen, program kar dobro izveden. Tudi domačnost v dvorani prijetna in ljubka. Cerkev in dvorana — obe premajhni!

Ker je ostal le ta prostorček v MISLIH za poročilo o romanju, samo še iskrena zahvala vsem, posebej Putrovim in Mihičevim za vso pomoč in požrtvovalno postrežbo! Bog obilno povrni!

O "ZAPISOVANJU" V ŽUPNIJO

V PISMU NAROČNIKA IZ RICHMONDA smo brali besede: Z avstralske strani še nikoli nisem slišal o kakem zapisovanju. Mislim, da bi se raje osmešil, če bi se kdo šel "zapisovat", češ da je tako bral v MISLIH...

Jaz pa trdim nasprotno! Le naj vsak pove, da je to navodilo bral v MISLIH. Prav nič se ne bo

osmešil. Duhovnik bo zvedel, da imamo Slovenci v Avstraliji svoj list, ki nas skuša povezovati v narodnem in verskem pogledu. In ko mu boš povedal, da si to in to bral v MISLIH, boš dobil pri Avstralcu tudi osebni ugled. Rekel si bo: ta človek bere, pa si tudi vzame k srcu, kar bere. Dober človek je, prav vesel sem, da želi postati moj župljan.

G. Stanko je dejal besedo "zapisati" v ušesca. Zdi se mu torej nekoliko čudna. Ni še slišal, pravi, da bi avstralski duhovniki taj takega pričakovali...

Jaz sem to besedo rabil iz lastnega poslovanja. Mnogi bralci bodo vedeli, kaj napravim, če me kdo prvič obišče. Odprem knjigo, vzamem pero in — zapišem. Od zdaj naprej se "poznavam". Tudi če bi moja luknjičasta butica pozabila ime in naslov in vse drugo (in to se pri meni kaj hitro zgodi) — zapisna knjiga ne bo pozabila. Ko pride drugič, morda po več mesecih, mi bo na oko verjetno spet tujec, kratek pogled v knjigo ga mi bo spet približal.

To sem imel v mislih, ko sem zapisal nekaj o "zapisovanju". Moji rojaki ne prihajajo k meni (in ne k drugim slov. duhovnikom), da bi se "zapisali". Pridejo se morda samo "predstaviti", morda imajo to ali ono željo, potrebo ali karkoli že. Nekateri pridejo tudi samo "pozdraviti" ali pa rečejo: želim poznanstva. Vse v redu. Morda niso mislili poprej na mojo zapisno knjigo, ko pa vidijo, da začnem vpisovati, nihče ne protestira. To pride samo od sebe. In je tudi kar prav. Vzemimo primer:

Nekdo pride in prosi za podpis dokumenta, kjer je treba, da duhovnik podpiše: toliko in toliko let tega človeka poznam in vem, da je čeden človek. Pa se mi zdi, da ga prvič vidim. Ali naj se zdaj njemu na ljubo kar na lepem zlažem, pa še pismeno potrdim svojo laž? Viš, ne poznam te, oprasti. O, pa me poznate, le pozabili ste. Poglejte v knjigo, ko sem bil takrat in takrat pri vas, ste zapisali. Odprem knjigo: Pa res! Kje ste pa bili ves ta dolgi čas? O, sem se premikal iz kraja v kraj, zmerom daleč od Sydneya. V redu, zdaj rad podpišem...

Prav tako "zapisovanje" sem imel v mislih, ko sem priporočal "vpisovanje" v faro. Pa katoličan potrebuje v svojem verskem življenju še vse kaj več kot le kak duhovnikov podpis od časa do časa. Dokler si ne moreš pomagati z angleščino, si pač navezan na slovenskega duhovnika, ko pa premagaš prve jezikovne ovire, boš storil jako prav, če se daš spoznati avstralskemu, ki je tvoj župnik, ko Slovenci nimamo lastnih župnij v tej deželi.

O teh rečeh — piše g. Stanko — ni še nikoli slišal od avstralske strani... Kaj pa to, ali je o tem slišal? Rojak Janez je želel dobiti v Avstralijo k

sebi brata Toneta in ga je res dobil sem s pomočjo katoliškega urada. Ko je Tone prišel, je isti urad naročil Janezu, naj povede Toneta h krajevne- mu župniku ter ga predstavi. Župnik siga bo "zapisal", vsaj zelo verjetno. Ali:

Katoliški vselitveni urad je sprejel vrsto novih ob prihodu ladje in jih razposlal po pripravljeneh stanovanjih. Takoj nato je razposlal pisma krajevnim župnikom z imeni in naslovi novih, ki bodo vsaj za zdaj stanovali v mejah župnije. Naj kdo od farnih duhovnikov stopi do njih, da jih spozna in jim pove, v katero faro spadajo, kje je cerkev in tako dalje. No, ti so že "vpisani". Za kako dolgo? Največkrat se zgodi, da se kmalu preselijo Bog ve kam, pa jim še na misel ne pride, da bi se pred odhodom dali iz te fare "izbrisati", na novem kraju pa — "vpisati"...

Pri nas v Paddingtonu — župnija sv. Frančiška — imajo župnik in trije kaplani (assistant priests ali curates) razdeljeno župnijo na štiri dele in vsak skuša v svoji sekciji katoličane **obiskovati po domovih**. Po večini pride v domove znanih ljudi, največ pač angleško govorečih, povsod pa tudi vpraša, če morda vedo za kake nove, ki so se naselili v bližini od zadnjega obiska. Včasih mu povedo: Na tej in tej številki so neki novodošli, ne vemo, kakšen jezik govore, nekdo pa nam je rekel, da so katoličani. Dobro, duhovnik gre tja in pozvoni. Ko "novi" slišijo, da govori angleško, se ga ustrašijo in navadno kar na pragu odkimajo na vsa njegova vprašanja. Čim prej morejo zapreti za njim vrata, toliko bolj veseli so...

Nekatere župnije imajo v svojih farnih organizacijah ljudi, ki znajo več jezikov. V primeru, da duhovnik ni mogel dobiti zadovoljivih informacij, poskusi koga drugega tja poslati — morda bo vsaj dognal, kakšne narodnosti so tisti ljudje. Če se posreči, da dobi imena, jih — "vpiše"...

Tooliko in še kaj več bi se dalo povedati, kaj vemo glede vpisovanja v faro "od avstralske strani". Gotovo ni povsod enako, gotovo niso vsi avstralski duhovniki enako "dobri pastirji!" — kje na svetu pa so? Spet bi lahko zapisal marsikaj o "značajih" in tako dalje. Vendar ostane dejstvo, da je "od avstralske strani" jako prav, če kdo sledi navodilom MISLI in se na tak ali drugačen način v faro "vpiše".

Primer v Penrithu NSW.

Zadnjič sem napovedal, da bom tudi o tem primeru kaj zapisal. Na novo došli prehitro padejo v skušnjavo, da primerjajo to, kar so našli tu, z onim,

Misli, August, 1961

kar so pustili tam. Primera se slabo obnese — sle-di sodba in obsodba...

Župnija sv. Miklavža v Penrithu se je ustanovila s pomočjo katoličanov, ki žive zelo pomešano z drugoverci ali brezverci. Župnija sv. Jakoba je stoletja na svojem ozemlju poznala samo katoličane.

Župnija sv. Miklavža si je v teh letih zgradila tudi dve šoli, ki jih vzdržujejo farani sami — za 337 deklic in 512 dečkov — vzdržujejo poslopja in učiteljstvo, ki ga ni majhno število za tako množico otrok. Sv. Jakob ni imel nikoli takega bremena nad seboj in ga (žal!) nima danes...

Tooliko glede preneglega primerjanja in — obsojanja...

Vendar ima naša dopisnica (v julijski številki) lahko marsikaj prav. Naj ne misli, da jo hočem popolnoma "pobiti", saj sem vesel, da je sploh opazovala in svoje mnenje povedala. Koliko drugih naših ve povedati o avstralskih cerkvah samo to, da "turnov" po večini nimajo... Znotraj ničesar ne pogršajo, ker pač noter še pogledali niso...

Nikjer nisem videl zapisano, koliko katoličanov spada v župnijo sv. Miklavža v Penrithu. Število šolarjev pa kaže, da jih ni malo. Verjetno bi se res z župnikom vred lahko potrudili za lepšo podobo cerkve. In če se ne nihče jih ne more pohvaliti.

Ko pa dopisnica pravi, da bi "vsi Jugoslovani" v Penrithu radi nekaj prispevali, da bi se cerkev obnovila — mi pa prihaja marsikaj na misel. Ali župnik ve za to dobro voljo? Ali mu je kdo že ponudil svoj prispevek v ta namen? Ali se sploh med seboj poznajo? Oziroma — zdaj smo spet tam, o čemer smo se pogovarjali z g. Stankom — **ali so v faro "vpisani"?**

Teško težko, da bi katerikoli župnik odklonil pomoč, zlasti če se mu ponuja. Morda se le boji, da bi ne bil nadležen katoličanom, zlasti takim, ki so nedavno prišli čez morje in se še niso privadili avstralskim razmeram. Morda je slišal, da mu ljudje očitajo: celo na prižnici govori samo o denarju... pa rajši potrpi s skromno cerkvijo in je celo zagazil v nasprotno skrajnost — zanemarja lepoto hiše božje. Morda, pravim, mislim sem celo iti za devo osebno preiskavat, preden bi kaj zapisal, pa nisem utegnil. Je pa zanimivo in ne samo zaradi Penritha — še marsikje in še marsikaj bi bilo treba podrobno preiskati, preden bi človek mogel dati podrobno pojasnilo.

Vsekako ni brez koristi, da te stvari obravnavamo v MISLIH — zato bo še kaj tudi o oni reči, ki "avstralskega duhovnika najbolj razjezi" ... po izjavi dopinika iz Richmonda... P. Bernard.

Kislo jabolko

PO DOLGEM smo le zopet dobili toliko korajže, da smo ugriznili v kislo jabolko. Iz izkušenj namreč dobro vemo, da so slovenske prireditve navadno slabo obiskane, posebno sedaj ko ob večerih slovenskega društva ne prodajamo alkoholnih pijač.

Še bolj kočljiva zadeva je pa prirejanje slovenskih iger. Dobro, da smo igrali zaradi kulturnega namena stvari same, ne pa zaradi potrebe slovenskih iger med rojaki. Obisk na igri VERIGA je jasno potrdil, da je naša stoletna kultura z našim prihodom v Avstralijo ostala nekje za nami ali med potjo padla v morje. Pojavi se le še od časa do časa na jeziki posameznikov, ne pa v njihovih srcih.

Človek bi po vsej pravici pričakoval, da se nas bo vsaj na domači igri zbralo par sto, saj jih na žalost ne moremo igrati več kot po eno na leto. Obisk pri igri VERIGA v soboto 5. avgusta je postavil na laž tudi to pričakovanje.

PRIPOMBA UREDNIKA: Prepričan sem, da je gornje trpke besede dopisnik, ki piše v imenu društva, vrgel na papir prehitro in skozi preveč črna očala. Po mojem mnenju so tako pičel obisk pri igri zakrivil zunanje okoliščine, ki jih ne mislim naštevati, marsikdo pa itak zanje ve. Dobili ste korajžo, pravite tu zgoraj, držite jo, da ne gre prehitro spet v izbubo! Igra je bila dobra, tisti, ki so jo videli, bodo to povedali drugim, žal jim bo, pa bodo prišli drugič, igralci, oziroma društvo, naj pa lepo Finžgarjevo igro p o n o v i j o, pa bo obisk boljši. Ni dvoma, da je tudi preslaba reklama povzročila tako pičel obisk. Jaz se na p o n o v i t e v trdno zanesem. —

Zadoščenje

Društvo in člani so kljub temu imeli z uprizoritvijo VERIGE veliko zadoščenje. Trimesočni trudni bil zastoj. Pozni večeri ob vajah so bili poplačani, ko so gledalci prisrčno ploskali po vsakem dejanju, zlasti po zadnjem.

Sodelovanje

S poudarkom na kulturno delovanje Slovenskega društva Sydney so se medsebojna trenja v Sydneyu zelo ublažila in ni le prazno upanje, če si upamo pričakovati še boljšega sodelovanja. Po dolgem času smo namreč pri društveni prireditvi pozdravili ljudi, ki so sodelovali pri kulturnem delu že pred desetimi in več leti.

Režiserjeve opombe

Videli ste, da je mogoče igrati, če so ljudje za to. Kako igrati, to je seveda poglavje zase. Režiser se želi v imenu društva zahvaliti v prvi vrsti vsem igralcem za sodelovanje in zaupanje. **Dobro ste se odrezali!** Zahvala tudi p. Bernardu za uvodne besede pred igro in za posredovanje, da smo mogli rabiti za vaje oder cerkvene dvorane v Paddingtonu. Pozabiti ne smemo društvenega predsednika, ki je tako uspešno položil izpit za scenografa, pa tudi ne šepetanke, ki kljub hladu za odrom ni zmrznila. Posebno priznanje pa gre Micki, ki je prišla kar iz Trsta, da nam je pomagala igrati. (Mičkeno "debela" je ta, pa ne mislim reči, da Micka. — Ur.)

Kaj pa v bodoče?

Igralci pravijo, da bodo igro ponovili, kjerkoli bo mogoče. Če nas katero društvo ali krožek želi, obrnite se na naš odbor! Majhen obisk na igri nam še zdaleka ni vzel korajže in veselja. Razen tega pričakujemo v bodoče večji obisk, ker bo topleje.

PRIPOMBA UREDNIKA: No vidite! Preden je mož odložil pero, je očitvidno odložil svoja črna očala, pa so takoj prišle bolj svetle besede na papir. Vrnila se je tudi korajža — Bog jo živi!

SYDNEY! 'N.S.W. SYDNEY!

Na povabilo slovenske "CARITAS"
bodo igralci Slov. društva ponovili igro

VERIGA

v cerkveni dvorani St. Francis, Paddington
V soboto 2. sept. 1961 ob 7:30 zv.

Po igri domača harmonika

Vstopnina: moški 10 šil.

ženske 5 šil.

Trud igralcev in 90letnica pisatelja
FINŽGARJA zaslužita,

da se dvorana napolni!

Vabita vse: dr. Ivan Mikula
p. Bernard Ambrožič

Krsti

Krstilnico sv. Frančiška v Paddingtonu so v preteklih tednih obiskali naslednji novorojenci s svojimi botri:

Iz Bexleaya Eva Helena, hčerka družine **Stanka Samsa** in **Marte r. Pertot**. Botrovala **Konstantin** in **Slavica Pertot**. Nedelja 9. julija.

Iz Newtowna Mirko, sinček družine **Mirka Ritlop** in **Marije r. Rebrica**. Botrovala **Štefan** in **Ara Kolenko**. V soboto 29. julija.

Iz Leihhardta Edvard, sinček družine **Franca Tomžič** in **Justine r. Tomšič**. Botrovala **Jakob Tomšič** in **Kristina Tomažič**. V soboto 5. avgusta.

V **St. Patrick cerkvi**, Sydney, je dne 23. julija prejela sv. krst **Janja Diana**, prvorojenka **Janeza Mežnaric** in **Marinke r. Završnik** iz **Balmaina**. Botrovala **Janez** in **Neva Janžekovič**.

V **Wollongongu** je bila dne 30. jul. krščena **Ivana Marija**, hčerka **Simona Kropič** in **Ivane r. Verbič**. Botrovala **Ignac** in **Marija Kotnik**.

Iskrene čestitke in božje varstvo vsem!

Obiski duhovnika

Zadnji teden avgusta in v začetku septembra bo dr. Mikula obiskal rojake v Newcastleu, Camberri, Coomi in v krajih po Riverini. Čas in spored bo napovedal po pošti.

NI JE POTI (s str. 247.)

Najbolj čudno je šele nazadnje prišlo. Zaigrala je godba, da je Bennilong omamljen poslušal, in tisti, ki je vsekakor moral biti "Be-anga", je stopil na vzvišen prostor. Kdo je bil in kaj je govoril, se je Bennilongu razodelo mnogo pozneje. Tu je samo gledal in poslušal, strmel v početje, razumel ničesar. Začutil je pa v sebi neugnano željo, da bi ga kdo poučil, kaj se godi in čemu.

Mi seveda vemo — in tudi Bennilong je pozneje zvedel:

Mož, ki je stopil na vzvišeno mesto, je "Judge Advocate" kapitan Collins. Ko je godba odigrala angleško kraljevo himno, je razgrnil predse pergamentno objavnico, se odkašljal in začel brati s slovesnim visokim glasom:

"Camp Sydney Coves, New South Wales:

Jurij Tretji, pri visokem Bogu Kralj Velike Britanije, Francije in Irske, zaščitnik pravice vseh svojih podložnikov."

Govornik se je za hip oddahnil.

V **Sydneyu**, cerkev Elizabeth Bay, sta sklenila zakonsko zvezo dne 22. jul. **Janko Berginc**, doma iz Koseč na Tolminskem, in **Ljudmila Zabukovec** iz Starega trga, Notranjsko.

V **Corrimalu** (Wollongong) je bila slov. poroka dne 15.7. Ženin **Anton Kosi**, nevesta **Marija Tomanič**, oba iz Hranjigovcev pri Ormožu.

V **Wollongongu** (katedrala) sta se poročilo dne 30. jul. **Erika Pivec** iz Maribora in **Anton Gorog** iz Budimpešte.

V **Riverstonu** sta si v ondotni cerkvi obljubila zakonsko zvestobo dne 5. avg. **Rudolf Jamšek** iz Dobovca in **Marija Vene** iz Bučke. Nevesta je na ženinov poklic malo prej prišla iz domovine.

Vsem novoporočencem najlepše čestitke!

"Pri vsemogočnem Bogu in pred Vami vsemi, ki me poslušate, danes proglašam kapitana Arthura Philipa za opolnomočenega zastopnika kralja Jurija III. in namestnika na tej zemlji..."

Poslušalci so ploskali in hrupno odobravaliznani, salve kanonov so se sprožile. Čez čas je Collins nadaljeval:

"Ob tej svečani priliki krščujem to zemljo, ki stojimo na njej, z imenom NEW SOUTH WALES. Njegovo območje sega na severu... itd. Pripada mu tudi vse otočje, ki je ob tej celini ... itd. God save the King!"

Vsa množica je odpela himno in tako se je končala uradna proslava. Kraljevi namestnik Arthur Phillip se je zahvalil in proglasil ostali del dneva za narodni praznik. Sam se je pa s hitrimi koraki umaknil v svojo kabino, kakor da se mu izredno mudi. Segel je po svojem dnevniku, ki je bil vezan v usnjene platnice in imel z zlatom natisnjeno letnico 1788. Odprl ga je in začel pisati s širokim peresom. Napisal je besede:

"Šestindvajseti dan prvega meseca po novem letu."

Preden je nadaljeval, je ta stavek krepko podčrtal.

(Se nadaljnje)

Avstralske Slovenije

VICTORIA

South Melbourne. — Lepo pozdravljam in oben prosim, če bi mogli poizvedeti, kje se je nastanila moja kolegica, Bili sva skupaj v italijanskem kampu, pa je odpotovala v Avstralijo pred menoj in sva se zgrešili. Njeno ime je VERA KOS in je prišla sem v septembru 1960. Kdor bi jo poznal, naj bo tako dober, da jo obvesti o tem dopisu, ona naj se mi pa oglasi na naslov:

Dragica Anjelič,
272 Dorcas St.
South Melbourne, Vic.

Bonegilla. — V Avstralijo sem prišel z ladjo Conte Grande v januarju 1961. Z drugimi vred so me poslali v taborišče Bonegilla. Dne 1. febr. sem odšel na obiranje hrušk v Toturo, blizu Sheppartona. Delal sem do 9. marca — hrušk ni bilo več. Z rojakom, ki se piše Jože Vozelj, in dvema Hrvatoma smo se namenili, da gremo v Melbourne iskat drugo delo. Na postaji Totura smo se nepričakovano seznanili z g. Ludvikom Martinom, ki je tam uslužben kot "Stationmaster". Dal nam je naslov p. Bazilija in smo se res takoj po prihodu v Melbourne obrnili nanj ter v njegovem slovenskem hostelu prenočili. Drugi dan smo brez uspeha tavalj po mestu in iskali usmiljeno bitje, ki bi nam dalo kakšen zaslužek. Na žalost ni bilo nič ne tisti dan ne pozneje. P. Bazilij je imel ves čas odprta vrata za nas v svojem "Padua Hallu". Kam bi se bili drugače dejali, ne vem. Končno smo se odločili za vrnitev v Shepparton. Mislili smo, da je samo po sebi umevno, štirje smo bili v Padua Hallu, prenočevali in jedli, moramo plačati, čeprav iz bolj praznih žepov. Dobri pater je pa odklonil plačilo in zato se mu v imenu vseh lepo zahvalim. V Sheppartonu smo se spet sešli z g. Martinom, ki nas je povabil na svoj dom. Z Jožetom sva ostala pri njegovi družini kake štiri dni. Čakala sva na rešitev vloge na Employment Office za delo. Žal, ni bilo nič, pa sva se morala končno vrniti v Bonegilla. Martinovim se ne morem drugače oddolžiti, kot da jim večkrat pišem in s tem pokažem svojo hvaležnost. Naj jih Bog čuva v njihovem

srečnem družinskem krogu, da bi mogli še mnogim izkazati tako dobroto kot nama. **Ivan Tratnik.**

P.S. — Napravil sem tudi drobno pesem. Če je za kaj, pa jo objavite.

Daleč proč od doma

Težke res so bolečine,
bolečine mladega srca,
ko mladost nam v stiskah gine,
nam, ki nismo več doma.

Gledal sem sinoči zvezde
videl sem, kako se utrne...
pada, pada in zamre.

Tako je življenje naše:
mine in se več ne vrne.

Spring Vale. — Imam na vesti skrb, ki me teži. Bi se je bil že davno rad znebil, pa pride kaj vmes, čas pa beži, da ga še za dober izgovor ne ujamem. Torej pošiljam naročnino in za Sklad, obemem se lepo zahvaljujem za redno pošiljanje lista, ki mi neštetokrat odžene dolgčas in me razveseli. Prinaša res zanimivo branje in se še zana-prej priporočam. — **Janez Kampuš.**

Robinvale. — Živimo v majhnem mestecu v bližini Mildure. Samo trije Slovenci, poleg mene in žene še en fant, ki dela v tovarni, ki je samo ena. Z ženo sva bila zelo vesela, ko sva prejela MISLI in KOLEDARČEK, da imava vsaj nekaj branja v slovenščini. Sporočava tudi, da je pri nas zagledala luč sveta prvorojenka Estera dne 3. julija. Krstna voda jo je občila 29. julija v Robinvalu. Šlo je vse po sreči, Bog je pomagal, kakor nas tudi v drugih ozirih ni zapustil. Naj bo zahvaljen. Vsem pristrčne pozdrave! — **Lilijana in Ivan Vesel.**

Toorak. — Preteklo soboto je Slovenski klub priredil Veseli večer. Prav lepo so se obnesli s svojim programom, posebno pa Pohorski Berkocelj. Če pomislimo, kako smo Slovenci razkropljeni, moramo biti res hvaležni prirediteljem, da so se žrtvovali in hodili na vaje. Gotovo ni bilo lahko, za-

to zasluži iskrene čestitke, da so se tako izvežbali in priredili tako razveseljiv večer. **Jožica Grošelj**.

Melbourne. — Slovenski klub nam je v soboto 29. julija priredil že dolgo napovedovani "Veseli večer" pod geslom: Za vsakega nekaj. Kolikor morem presoditi, ne da bi si natikal preostra kritična očala, je bil uspeh tu, čeprav so morali zaradi "tehničnih težav" in že itak slabega magnetofona program skrajšati. Precej polna dvorana in pogosten aplavz dokazuje, da je res vsak obiskovalec dobil svoj "nekaj". Odkritosrčna zahvala gre režiserju Hugonu Polhu, ki je kot bivši ameter mariborskega gledišča izvežban v takih rečeh. Njegova recitacija Prešernovega "Povodnega moža" je prav gotovo pustila izredno globok vtis pri vseh navzočih. Vse priznanje gre tudi pevskemu društvu "Lipa". V smislu kritike bi samo pripomnil k celotnemu programu, da bi vsaj jaz izpustil prepogostno vpletanje satiričnih opazk, ki so letele na delovanje "Slovenskega doma". Izpustil bi tudi nekaj preveč "pristnih" domačih besed, ki niso služile lepoti jezika. Po mojem mnenju mora z odra vedno

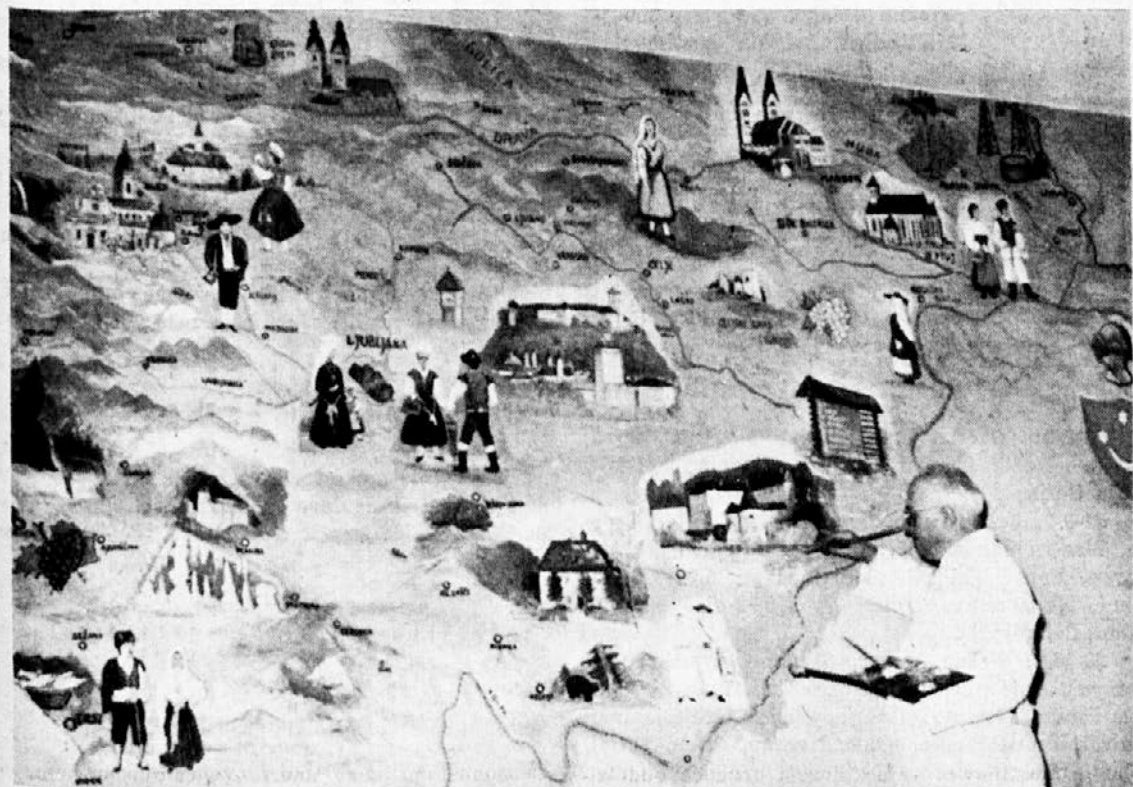
prihajati le vseskozi dostojen jezik, čeprav gre za humoristično predstavo. Vendar to le mimogrede in te opazke nimajo najmanjšega namena, da bi kratile naše priznanje, ki ga dajemo prirediteljem in nam prihaja iz vsega srca. — **Ewald Kampuš**.

CANBERRA (ACT)

Yarralumla: — Od nas se redko kdo oglasi, bom pa jaz prišel s posebno prošnjo. Tu pogrešamo dva slovenska fanta, ki sta bila med nami, zdaj sta pa že šest mesecev za nas izgubljena. Bojimo se, da se jima je kaj zgodilo, zato prosimo, če kdo ve, kje sta, naj pove. To sta **Anton Bogovič** in **Jože Lenarčič**. Bomo zelo hvaležni. MISLIM in njihovim naročnikom pa prav lep pozdrav. — **Ludvik Zakoč**, 8 Kintore Circle, Yarralumla, ACT.

SOUTH AUSTRALIA

Ottaway. — Deset let naročnik — ves čas pošten plačnik — za SKLAD še pomočnik — korajže pa še ni — da kaj napisal bi — in bi natisnili. — Pregovor ve: **Lenoba** — je vseh grdob grdoba. — Tak jaz sem, je podoba. — Pozdravlja **Anton Jesenko**.

France Benko slika zemljevid Slovenije (Poročilo v "Tipkariji" pričujoče številke)

JULIJSKE UGANKE REŠENE

1.

Glavno mesto — OSLO

2. Matematika

Rešitev je lahko več. Na primer:

8 3 4

1 5 9

6 7 2

3. Moder mož

Ima vedno pred očmi — svoj NOS.

Rešitve poslali: Mirko Rakušček, Anica Cimerman, Ewald Kampuš, Janez Marinček, Ivanka Ludvik, Karla Tvrđy, Alojz Meglič, Francka Štibilj.

SLOVENSKI KROJAČ!

Izdelujem po vašem okusu: poročne obleke, vse vrste moških oblek, ženskih kostimov, plaščev, hlač i.t.d.

Blago uvoženo

Iščem tudi krojaško pomočnico.

Martin Janžekovič

54 Australia St.,
CAMPERDOWN, Sydney.

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

(Do 1. avgusta)

£3-0-0: Cvetko Falež; £2-10-0 Ant. Šega;
£2-0-0: Nežika Hodalj, Stane Plaznik; £1-10-0
Alojz Golja;

£1-0-0: Jelica Purič, Ivan Legiša, Anton Špiclin, Martin Janžekovič, Silvester Mugerli, Rafael Koren, Franc Valenčič, Marija Ivančič, Ivan Popopot, Neimenovan, Feliks Drobež, Lojze Kmetič, Milan Čeligoj;

£0-10-0: Franc Maver, Stanko Abram, Janez Kampuš, Anton Jesenko, Drago Grlj, Ivan Žic, Angela Brala, Marija Dobrinja, Jožica Grošelj, Ivan Hrovat, Franc Benko, Franc Nekrep, Franc Vrtelj, John Muhič, Neimen.

Kot vedno: Prisrčna hvala in Bog živi posnemalce!

NOVE UGANKE

(Poslal Alojz Meglič)

1. Lestvica

1. — O — — — skupina ljudi, posadka
2. — O — — — vodi društvo
3. — O — — — goni avtomobil
4. — O — — — slovenska reka
5. — O — — — velika tovarna v Krajnu
6. — O — — — gornja stran neba
7. — O — — — moško ime z A
8. — O — — — vrsta športa
9. — O — — — draga kovina
10. — O — — — otok v Sredoz. morju
11. — O — — — zakrije sonce
12. — O — — — tekoča vodica
13. — O — — — polovica Ajdovščine
14. — O — — — zakrament
15. — O — — — znamka televiz. aparatov
16. — O — — — reka v Rusiji
17. — O — — — mesto v Srbiji
18. — O — — — suha zemlja ob morju
19. — O — — — domača ptica
20. — O — — — ozek prehod
21. — O — — — otok na Jadranu
22. — O — — — gori na oltarju
23. — O — — — obsodil Jezusa

Vstavi besede po pet črk. Druga vrsta navzdol (O) mora dati lep slovenski pregovor.

2. Matematika

Napiši števila od 1 do 87 in seštej. Dobiš vsoto 3828.

Imel si veliko pisanja. Če znaš, lahko izračunaš to vsoto na hiter način in zelo malo boš pisal. Poskusi!

3. Starost deklice

Na vprašanje, koliko je stara, je odgovorila: Ena četrtnina od trikrat osem in šestkrat sedem manj trikrat devet in dvakrat enajst manj sedemkrat tri deljeno z ena in dve. — Ali zdaj veste?

VERIGA, VERIGA!

(Oglas 252)

**GOTOVO VAM JE ZNANO, DA ROJAKI
PO ŠIRNI AVSTRALIJI**

z največjim zaupanjem naročajo

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikli, mo tocikli, scooterji, mopedi, radijski in televizijski aparati, fridžideri itd)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pri tvrdki

**STANISLAV FRANK
CITRUS AGENCY**

68 ROSEWATER TERRACE

OTTOWAY, S. A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

Ne glede na to, ali naročajo darilne pošiljke pri naši tvrdki, damo rojakom **ZASTONJ** navodila in nasvete v zadevah, ki spadajo v poslovanje naše ali sorodnih tvrdk.

DARILNE POŠILJKE LAIKO NAROČATE TUDI V BODOČE PO VELJAVNIH CENIKIH KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI. NA TA NAROČILA 5% POPUSTA.

Poštni money ordere na ime S. Frank, P.O. Adelaide, je poslati skupno z naročilom.

V vseh potrebah se obračajte na tvrdko

Vašega zaupanja:

STANISLAV FRANK

68 ROSEWATER TERRACE, OTTOWAY, S.A.

ki je vodilna agencija za darilne pošiljke v Avstraliji

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO — BRZINA —
so značilnosti našega poslovanja.

VSEM SLOVENCEM ŠIROM AVSTRALIJE
JE ZNANO

DA JE NAJBOLJE NAROČATI
DARILNE POŠILJKE PRI TVRDKI

Dr. J. KOCE

G.P.O., BOX 670 PERTH, W.A.

KI JE NAJSTAREJŠA IN NAJVEČJA SLOVENSKA TVRDKA:

- A.) ZA DARILNE POŠILJKE VSEH VRST (HRANE IN TEHNIČNIH PREDMETOV)
B.) ZA VPOKLIC DEKLET (ZAROČENK). VSEM TISTIM KI NAROČAJO PAKETE PRI NAS, DAJEMO INFORMACIJE ZASTONJ. POV DARJAMO, DA JE DR. KOCE PO TUKAJSNJIH VELJAVNIH ZAKONSKIH PREDPISIH UPRAVIČEN DAJATI INFORMACIJE O VPOKLICU OSEB V AVSTRALIJO.

ČE NIMATE PRI ROKI NAŠEGA CENIKA, LAHKO NAROČITE DARILNO POSILJKO PO CENIKU KATEREKOLI TVRDKI Z DARILNIMI POŠILJKAMI. V TAKEM SLUČAJU VAM PRIZNAVAMO 5%ni POPUST.

OBRNITE SE NA NAS GLEDE PREVODOV VSEH DOKUMENTOV NA ANGLEŠKI JEZIK, GLEDE POTNIŠKIH KART ZA LADJE IN AVIONE, GLEDE SLOVARJEV, VADNIC ANGLEŠKEGA JEZIKA, SLOVENSКИH KNJIG ITD.

NOVO! ODPRLI SMO POSEBEN ODDELEK ZA AVSTRALIJO (COUNTRY MAIL DEPT.), DA VAM OD TUKAJ LAHKO POŠLJEMO OBLEKE, BLAGO ZA OBLEKE, ČEVLJE, HIŠNE POTREBŠČINE, TEHNIČNE PREDMETE (RADIO APARATE ITD.) IN TO V NAJODDALJENEJŠE KRAJE AVSTRALIJE PO TAKO ZMERNIH CENAH, DA BOSTE ZADOVOLJNI.

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS V VSAKI ZADEVI!

DR. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378